

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Dobrodo»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

Politična plačana v govorini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 195 (12.520)

Trst, sreda, 20. avgusta 1955

primorski

dnevnik

P.P. 132
66001 KOPER

OSREDNJA KNJIT

8554 AA

559

(ije)

3

V Stockholmu v znamenju optimizma

STOCKHOLM — Včeraj zjutraj se je začelo zadnje zasedanje konference o razorožitvi v Evropi, ki ga opazovalci imajo za preizkusni kamen dobre volje med obema velesilama v vidu jesenskega srečanja na vrhu med ZDA in SZ. Treba reči, da sta delegaciji ZDA in Sovjetske zveze včeraj izrazili pripravljenost, da popustita glede nekaterih vprašanj le da bi prišli do končnega sporazuma.

V tiskovni konferenci je šef sovjetske delegacije Oleg Grinevski izjavil, da je stockholmska konferenca zgodovinska priložnost, ki jo ne smejo zamuditi. Po njegovem mnenju so pogajanja sedaj zašla v najtežjo fazo.

Tudi šef ameriške delegacije Robert Barry je novinarjem povedal, da je konferenca v zelo delikatnem obdobju, kljub vsemu pa obstajajo realne možnosti, da bodo tokrat le prišli do sporazuma.

Grinevski je izrazil pripravljenost Sovjetske zveze, da sprejme na svojem ozemlju eno do dve inšpekciji na leto. Gre za spremembo, ki jo na Zahodu označujejo kot pomemben korak naprej.

Na političnem Zahodu tudi kritike, zadovoljstvo Jugoslavije in neuvrščenosti

Previdni in ugodni odmevi na sklep SZ da podaljša zamrznitev jedrskih poskusov

MOSKVA — Sklep SZ, da podaljša enostransko zamrznitev svojih jedrskih poskusov do 1. januarja 1967, je naletel na večinoma ugodne odmeve po vsem svetu. Vsa občila SZ in njenih zaveznikov držav so z velikim poudarkom poročala o radijskem in televizijskem govoru, s katerim je predsedničjim glavni tajnik CK KPSZ Mihail Gorbačov sklep naznanil. Na političnem Zahodu je pobudo resda marsikdo označil kot spretno propagandistično potezo, toda tudi ocenjevalci, ki so segli po takšnih oznakah, so v svojih izjavah bil neobičajno previdni in so vanje tako ali drugače vpletli tudi kako pozitivno noto. Neuvrščene države, med temi Jugoslavija, pa so sklep brez nadaljnega pozdravile kot pomemben korak v smeri omejevanja oboroževalne tekme.

Da je podaljšanje sovjetskega moratorija propagandistična poteza, je že nekaj ur po njegovi objavi dejal glasnik Bele hiše Larry Speakes. Na improvizirani tiskovni konferenci pri Santi Barbari v Kaliforniji, kjer se mudi v spremstvu ameriškega predsednika Ronalda Reagana, je Speakes poudaril, da je prepoved jedrskih poskusov dolgoročni cilj tudi za ZDA.

Pristavil pa je, da se ZDA ne morejo odpovedati tovrstnim poskusom, dokler ne dohitijo SZ, ki ima na področju modernizacije jedrskega orožja prednost, in sploh dokler je mednarodna varnost odvisna od ravnotežja v jedrski oborožitvi. Kljub tem ugovorom pa je glasnik Bele hiše dal razumeti, da je sporazum s SZ o prepovedi jedrskih poskusov in sploh o omejitvi oboroževalne tekme mogoč. Z zadovoljstvom je vzel na znanje pripravljenost na srečanje z Reaganom, ki jo je Gorbačov izrazil v svojem govoru.

Poudarek pozitivnih elementov sovjetskega sklepa o zamrznitvi je odločneje prišel do izraza v drugih središčih političnega Zahoda, razen v Londonu, kjer je glasnik britanskega zunanjega ministrstva obžaloval, da se Kremelj odloča za enostranske pobude, ločeno od pogajanj, ki so v teku na različnih ravneh in krajih. Govor Gorbačova so s posebno pozornostjo ocenili v Bonnu. Zunanji minister Dietrich Genscher je izjavil, da podaljšanje sovjetske zamrznitve »zna biti korstno« in da bo zahodno-nemška vlada podprla vse poskuse za

čimprejšnjo sporazumno prepoved jedrskih poskusov. V krogih NATO v Bruslju so izrazili »zanimanje« za novo sovjetsko pobudo, poudarili pa so, da je sporazum o prepovedi jedrskih poskusov mogoč samo, če se bodo vse zainteresirane strani dogovorile o postopkih za preverjanje spoštovanja samega spoazuma. Podobno stališče je zavzel tudi Tokio, ki je izrazil pričakovanje, da bo podaljšanje moratorija dejansko prispevalo k sklenitvi sporazuma med velesilama.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Znanstveniki ZDA in SZ o jedrskem »ščitu«

ERICE — Okoli neprobojnega ščita, ob katerem bi se zlomila vsa kopja, starodavne želje človeštva, se te dni, na 6. posvetu znanstvenikov sveta v Ericu, sočajo ameriški in sovjetski znanstveniki. Amerikanci so prepričani zagovorniki svojega (učinkovitega) »ščita«, sovjeti, po drugi strani, prepričani o njegovi prebojnosti.

V izvajanjih znanstvenikov ene in druge velesile so se pokazala zanimiva mnenja o vlogi laserjev pri pridobivanju poceni električne energije. Amerikanec Budwine je ponudil svetovetom svoje laserske izkušnje, rekoč: »Mj laser že imamo.« Sovjeti so obstali ob takšni po-

nudbi in jo zavrnili, kar je za Budwinea pomenilo, da »SZ laser že ima«.

Spodbudni so bili tudi prispevki o vlogi laserja pri jedrski fuziji, bodočnosti človeštva. SZ je, kot je dejal znanstvenik Vladimir Rosanov, v eksperimentalni fazi že dosegla temperature okoli 45 milijonov stopinj, za fuzijo pa jih je potrebnih 200 milijonov. Presenetljiva, celo za same člane delegacije SZ, pa je bila njegova trditev, da predstavljajo ZDA, kar zadeva višino potrošnje elektrike na osebo, »civilizacijski model«.

Izvršili so ga na obletnico padca predsednika vlade Mosadeka

Nov bombni atentat v Iranu: življenje je izgubilo 20 oseb

TEHERAN — Dvajset oseb je izgubilo življenje, številne pa so bile ranjene v včerajšnjem jutranjem atentatu na glavnem trgu iranskega mesta Ferdowsi. Po sporočilu teheranskega radia je eksplodiralo 22 kilogramov tritola, skritega v dyani. Eksplozija je vžgala štiri avtomobile, poškodovala avtobus in bližnje zgradbe.

Uradna iranska agencija Irna, ki je atentat prisodila »agentom mednarodnega imperializma«, dodaja, da je bil izvršen na obletnico (19. avgusta 1953. leta) strmoglavljenja predsednika vlade Mohammeda Mosadeka in povratka šaha Pahlavija na oblast.

V Iranu je bilo v zadnjem času več bombnih atentatov. Prejšnjo soboto je v svetem mestu Qom, v osrednjem delu Irana, eksplodiral prav tako z razstrelivom nabit avtomobil in ubil 13 oseb. Uradni iranski viri so tudi ta atentat prisodili »agentom imperializ-

ma ZDA«. V drugem atentatu 5. avgusta v Teheranu pa je umrla ena oseba.

Tiskovni urad »ljudskih mudžahedinov«, ki ima sedež v Parizu, je v Rimu objavil stališče o zadnjem atentatu v Iranu. Ta organizacija iranskega odpora »znova obsoja vsako obliko atentatov na javnih krajih in pobijanje nedolžnega prebivalstva. S prisojanjem odgovornosti za te atentate ljudskim mudžahedinom — je zapisano v tiskovnem sporočilu — skuša Homeinijev režim pripraviti ozračje za izvedbo množičnih smrtnih obsodb političnih jetnikov.«

Mudžahedini nadalje pozivajo sredstva javnega obveščanja po svetu in organizacije za varstvo človeških pravic, naj z vsemi sredstvi »preprečijo propagandistično akcijo Homeinijevega režima in pobijanje političnih jetnikov v Iranu«.

PO OBJAVI PODATKOV EGS

Dozoreli pogoji za podražitev bencina

RIM — Po dveh mesecih stalnega nižanja cen petrolejskih proizvodov se je ta teden, po podatkih, ki prihajajo iz krogov EGS, trend spremenil. Dozoreli so pogoji za podražitev bencina in sicer za kar 25 lir za liter. Zadnjič je cena poskočila 18. junija, ni pa izključeno, da bo cena bencina ostala nespremenjena, ker bo vlada najbrž defiskalizirala, se pravi zmanjšala davčno breme na proizvodnjo bencina. Podražiti pa se utegne plinsko olje za prevoz in sicer za 13 lir (od 593 na 606 lir). Istočasno bi se moral podražiti tudi petrolej za ribiško dejavnost, za kmetijstvo in za ogrevanje.

Izvedenci pripisujejo spremembo trenda zvišanju kotacij petroleja, ki so ga zabeležili na mednarodnem tržišču po ženevskem srečanju OPEC. Od 4. avgusta do danes se je tona petroleja podražila od 115 dolarjev na 140 dolarjev, čeprav je pri tem treba povedati, da je bil največji skok prvi teden, ko je cena poskočila od 115 na 139 dolarjev za tono. V zadnjih dneh se je petrolej podražil samo za 4 dolarje. Po mnenju izvedencev se bo cena sode petroleja stabilizirala med 13 in 15 dolarjev.

Predstavili Praznika Unità in prijateljstva

RIM — Tudi letos bosta najpomembnejša dogodka obnovitve politične dejavnosti v Italiji praznika obeh največjih italijanskih strank krščanske demokracije in komunistične partije. Praznik Unità in Praznik prijateljstva bosta namreč, vsaj delno, sočasna. Komunistični praznik bo v Milanu in se bo začel 28. avgusta ter bo trajal do 14. septembra. Krajši bo praznik KD: od 30. avgusta do 7. septembra. Obe manifestaciji bosta skušali polarizirati pozornost političnih opazovalcev, v njih okviri pa bodo razprave, okrogle mize, besedni dvoboji med predstavniki raznih strank. Praznikov se bodo udeležili tajniki, strankarski voditelji, ministri, izvedenci, gospodarstveniki, sindikalisti itd.

Komunistični praznik Unità, ki že leta obeležuje obnovo političnega življenja po praznikih, si je zastavil kot cilj analizo italijanske notranje politike ter prizadevanja za rešitev vladne krize, ki je z oblikovanjem druge Crazijeve vlade pravzaprav niso premostili. Kompletan program bo orisal v petek odgovorni za tisk in propagando pri KPI Massimo D'Alema, vendar je že znano, da so na sporedu dvostranska debata med Martellijem in Ochettom, okrogla miza o reformi institucij, ki se je bodo udeležili Rognoni, Tortorella, Formica in Bozzi ter odprta razprava s tajnikom republikanske stranke Spadolinijem.

Tudi razprava o zunanji politiki, ki bo imela v ospredju vprašanje Sredozemlja, bo zelo zanimiva. V okviru praznika Unità bi moralo priti do razprave med predstavnikom izraelske levice in predstavnikom organizacije za osvoboditev Palestine, prisotni pa bi morali biti tudi ameriški in sovjetski politični predstavniki.

Tudi program demokristjanskega praznika, ki bo letos v Cervii, je zelo zanimiv. Uvodni govor bo imel predsednik vsedržavnega sveta KD in podpredsednik vlade Arnaldo Forlani, demokristjanske manifestacije pa se bodo udeležili tudi najvišji predstavniki vseh strank. Cilj letošnjega Praznika prijateljstva, kot je dejal senator Franco Evangelisti, ko je predstavil program, je orisati sedanji politični položaj in jasno povedati kaj misli krščanska demokracija in kaj mislijo druge stranke o aktualnih vprašanjih sedanjega časa. Idealno bi bilo, se je pošalil Evangelisti, neposredna razprava med Crazijem in De Mito. Vendar to ni mogoče. Zato se bosta »spopadla« novopečeni načelnik demokristjanske skupine v poslanski zbornici Martinazzoli ter dosedanjí predsednik socialistične skupine Formica. De Mita se bo vsekakor sam soočil z novinarji v tiskovni konferenci, ki jo bo oddajala tudi televizija, nakar bo s svojim govorom zaključil manifestacijo.

Hudi neredi v Pakistanu

V Pakistanu so v teku hude demonstracije proti režimu Zie Ul Haka. V zadnjih urah je v neredih bilo kakih 40 mrtvih, policija pa je aretirala na stotine nasprotnikov režima (Telefoto AP)

● Previdni in ugodni odmevi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

Vse te reakcije so pozorno spremljali v Moskvi in jih sinoči tudi že uradno ocenili. Zato je poskrbel glasnik sovjetskega zunanjega ministrstva Genadi Gerasimov. Na tiskovni konferenci, na kateri je obravnaval tudi druga aktualna mednarodna vprašanja, je rekel, da so prve reakcije Washingtona razočarale. Pristavil je, da SZ kljub temu upa, da bo naposled prevladala zdrava pamet. Sovjetski glasnik se je posebno kritično obregnil ob odgovor britanske vlade. Kot je včeraj pisal tudi komentator tiskovne agencije TASS, je za London zgrešeno sprejemati enostranske pobude, pa čeprav so mirotne. Kdor vidi v enostranskem podaljšanju moratorija propagando, naj nas kar posnema, je dejal Gerasimov. Na vprašanje časnika, ali je drugi vrh Reagan - Gorbačov že gotova stvar, kot bi bilo mogoče sklepati iz nekaterih odstavkov televizijskega govora Gorbačova, pa sovjetski glasnik ni hotel jasno odgovoriti. Poudaril je, da bo v tem smislu velikega pomena sestanek med zunanjima ministroma Shultzem in Ševardnadzejem, do katerega bo prišlo 19. in 20. septembra.

Kot uvodoma rečeno, so sovjetsko enostransko zamrzitev jedrskih poskusov odločno pozdravili v Jugoslaviji in v drugih neuvrščenih državah. Jugoslavija načelno podpira vsak korak, vsako pobudo ali predlog s ka-

terekoli strani, ki bi lahko koristil sklenitvi sporazumov na področju razorožitve oziroma nadzora in zmanjšanja oborožitve. Najnovejši korak SZ bi lahko predstavljal pomemben nov prispevek in spodbudo k pogovoru med velesilama o omejevanju strateške oborožitve, zmanjšanju ali odstranitvi raket srednjega dometa v Evropi, o nevnananju jedrskega orožja v vesolje, popolni prepovedi proizvodnje ali porabe kemičnega orožja in o resnem zmanjšanju konvencionalnih sil in oborožitve na evropskih tleh.

V zvezi s tem je mogoče spomniti na stališče ministrskega sestanka neuvrščenih v New Delhiju aprila letos, kjer so poudarili nujnost sklenitve celovitega sporazuma o popolni prepovedi preizkušanja vseh vrst jedrskega orožja, in to s strani vseh držav. Koordinacijski biro je takrat pozval ZDA, naj prenehajo z jedrskimi poskusi, hkrati pa je zahteval od SZ, da se nadalje vzdrži vseh poskusov v skladu s svojim enostranskim moratorijem, objavljenim avgusta lani — vse dokler ne bi dosegli dogovora za celovit sporazum o prepovedi jedrskih poskusov ali vsaj do prihodnjega vrhunskega sestanka med ZDA in SZ.

Na istem ministrskem sestanku v New Delhiju so poudarili, da je sporazum o prenehanju vseh vrst jedrskih poskusov cilj, za katerega se gibanje neuvrščenih zavzema od svojega nastanka pred 25 leti. Kot so dejali, je to ena prednostnih nalog delovanja neuvrščenih držav.

Pretor zavrnil priziv zoper zaplembo libijskega premoženja

MILAN — Milanski pretor je zavrnil priziv zavodov Banca Commerciale Italiana in Credito Italiano zoper ukrepu, s katerim je sodstvo odredilo zaplembo dela libijskega premoženja, ki je v obeh bankah. Zaplemba je zadevala 7 milijard lir, ki naj bi krili 4 milijarde lir dolgov, ki jih imajo libijska državna podjetja do dveh italijanskih družb. Pretor je pravzaprav ugotovil, da ni pristojen in da se o vsej zadevi mora izreči civilno sodišče. Skratka libijsko premoženje ostaja zamrznjeno, pritožili pa bi se lahko Libijci, vendar doslej libijsko veleposlaništvo ni vložilo nobenega priziva milanskemu sodstvu.

□ BEOGRAD — Na jugoslovanskem mejnem prehodu z Grčijo v Bogorodici gneča ne pojenjuje. Med tujci je tudi veliko Jugoslovancev, ki nameravajo preživeti dopust ob Egejskem morju. Od 1. junija do 17. avgusta je prek tega mejnega prehoda iz Jugoslavije odšlo 313.000 domačih potnikov, kar je za približno 8 odstotkov več kot lani v tem času. Če upoštevamo, da je tudi prek Dimitrovskega v Grčijo v minulih treh mesecih in pol po oceni carnikov odšlo še 10.000 jugoslovanskih državljanov ter da je pred nami še deset dni avgusta in ves september, je utemeljena napoved, da bo letos v tej sosednji državi letovalo skupno blizu 500.000 Jugoslovancev.

Italija je vseeno prva na seznamu držav, v katere Jugoslavo največkrat potujejo. Junija in julija je v Italijo prek mejnega prehoda v Sezani odšlo okrog 385.000 potnikov z jugoslovanskim potnim listom, Jugoslavo gredo za razliko od Grčije v Italijo v glavnem le za dan ali dva, toliko da za razne nakupe izkoristijo priložnost, da letujejo v bližini te države prav v času, ko potekajo sezonske razprodaje. (dd)

V Severni Italiji huda neurja v Južni Italiji tropska vročina

MILAN — Položaj po zračnem vrtincu, ki je pustošil v Severni Italiji, ne vzbuja več zaskrbljenosti. Štab civilne zaštite je prizadetemu prebivalstvu že nudil prvo pomoč, predvsem plastične folije za zaščito kritje streh. V Lombardiji je ujma najbolj prizadela kraj Casorezzo, ki leži kakšnih 30 km severno od Milana.

»Vse se je zgodilo v nekaj minutah,« je rekla 67-letna Angelica Colombo, ki je v nesreči izgubila (sicer skromno) hišo. »Stemnilo se je in sem naihroma zaprla okna in vrata. Prišel je konec sveta. Veter, dež in toča so mi odkrili streho nad glavo in razbili vsa okna. V hišo je deževalo od vseh strani. Iz nje nisem mogla, ker se je pred vrati nabral kup toče. Popadel me je jok in v takšnem stanju me je našel sosed, ki me je rešil iz tega pekla.«

V Casorezzu, 4.000 prebivalcev, je zračni vrtinec poškodoval 90 odstotkov hiš. Toča, velika kot marelice, je dosegla 40 cm debelo plast. Včeraj zjutraj je bilo v vasi, kot da bi bila pozna jesen. Ob robovih cest so bili veliki kupi toče, ki so jo ponoči odstranili z rineži. Drevje je bilo brez listja, njeve brez pridelka, tudi ljudi ni bilo, ker so se iz odkritih hiš zatekli k svojcem v druge vasi, nekaj tudi v šolo, kjer so uredili zasilno bivali-

V Milanu odstranjujejo drevo s ceste

(Telefoto AP)

šče, travniki so bili prekrti s slano, nad pokrajino pa je visela megla.

Hudih telesnih poškodb ljudi je niso utrpeli, samo veliko strahu in ogromno gmotno škodo. Strokovnjaki so že pričeli pregledovati statičnost poškodovanih zgradb.

Nevihtni pas, ki je bil širok 10 km, je v nekoliko manjši meri kot Casorezzo poškodoval še kraje Mesero, Inveruno, Arconate. Tudi v Milanu sestavljajo obračun nevihtnih posledic. Doslej so odstranili številna drevesa in veje, ki jih je podrl močan veter. Članji civilne

zaščite so s helikopterjem preleteli najbolj prizadeto območje, da bi ugotovili stanje streh. Milančani so namreč še vedno na počitnicah in stanovalci škode še niso prijavili, ker zanjo niti ne vedo.

O katastrofalni večmilijardni škodi na sadnih nasadih poročajo tudi iz Južnega Tirola. V nekem kraju je padlo kar 10 litrov vode na kv. meter. Medtem pa v drugih delih Italije še vedno vlada huda vročina: v Pescari, najtoplejšem kraju, je bilo včeraj dopoldne 37 stopinj. Močan veter je izrul več električnih drog in semaforov.

Kup toče v Casorezzu

(Telefoto AP)

Sveta stolica obsodila ameriškega teologa

VATIKAN — Ameriški teolog Charles E. Curran ne bo smel več poučevati na katoliških univerzah, ker zagovarja stališča, ki so v nasprotju s katoliško moralno. Tako je včeraj sporočil tiskovni urad Svete stolice. Odlomitev je sprejela kongregacija za verski nauk, odobrila pa jo je sam papež, in sicer letošnjega 10. julija. Ukrep Svete stolice je že včeraj vzbudil precej komentarjev. Kritično so se oglasili predvsem nekateri predstavniki Ameriške katoliške univerze v Washingtonu, na kateri je Curran doslej poučeval, a tudi nekateri škofje.

Tiskovni urad Svete stolice je objavil v celoti pismo, s katerim je prefekt kongregacije za verski nauk kard. Joseph Ratzinger sporočil Curranu ukrep cerkvenih oblasti. Za Sveto stolico ameriški teolog »ni več uspo-

sobljen in izvoljen za profesorja katoliške teologije«, ker zagovarja krive neuke na področju seksualne morale in v nekaterih zadevah, ki so verske narave v ožjem pomenu besede.

Toda z zagovarjanjem katerih tez si je Curran nakopal tako hudo kazen? Kot podrobno navaja Ratzingerjevo pismo, je ameriški teolog v navzkrižju s katoliškim naukom, ko npr. uči, da je nerazvezljivost zakona samo »ideala«; da so splav, evtanazija in eksperimentiranje na fetusih v določenih primerih moralno sprejemljivi; da spolno občevanje zunaj oziroma pred zakonom ni ujno zlo; da sta masturbacija in homoseksualnost v nekaterih primerih moralno neoporečni in celo potrebni. Te in podobne teze je Curran zagovarjal ustno in pisno ter pri njih vztrajal tudi potem, ko so ga cerkve-

ne oblasti opomnile. Na opomine je odgovarjal, da cerkveni nauk ni v teh zadevah nezmotljiv.

Curranov spor s Sveto stolico se je pričel že v davnem letu 1967. Cerkevne oblasti so ga tedaj suspedirale kot asistenta Ameriške katoliške univerze, vendar so morale ukrep potem preklicati na pritisk Curranovih vseučiliških kolegov in drugih osebnosti. To se bo zdaj težko ponovilo kljub reakcijam, ki smo jih uvodoma omenili. Ne glede na razplet osebne zgodbe pa je težko zanikati, da primer ameriškega teologa opozarja na problematiko, s katero se bo morala katoliška Cerkev še veliko in najbrž tudi drugače soočiti. Charles E. Curran prav gotovo ne izraža stališča, ki bi bila osamljena med katoličani, zlasti ameriški.

Poseg jugoslovanskega predstavnika na kairskem zasedanju skupine 77

KAIRO — V splošni razpravi na kairski ministrski konferenci skupine 77, namenjeni gospodarskemu sodelovanju držav v razvoju, je prvi govoril stalni predstavnik Jugoslavije v ZN in predsedujoči skupine 77 Ignac Golob. Opozoril je na pomen konference in poudaril, da so države v razvoju prehodile dolgo pot in so zdaj pripravljene pri tehtanju in proučevanju svoje moči pa tudi slabosti dosežkov in napak.

V sedanjem času gospodarske krize je državam v razvoju najhujše — cene surovinam padajo, razvite države se ščitijo s protekcionističnimi ukrepi, tako da je socialni in gospodarski razvoj Juga resno ogrožen. V zvezi s tem je Ignac Golob posebej poudaril

pomen oživljanja »programa okrevanja Afrike«, ki so ga nedavno sprejeli v ZN.

Jugoslovanski diplomat je ocenil, da prihaja do erozije multilateralizma in da je vse šibkejša politična volja najmočnejših, da bi izboljšali mednarodne gospodarske odnose s pogovori in dialogom. S takšnim stanjem se skupina 77 ne pomirja in mora ponuditi ustrezne odgovore z raznovrstnim in bogato razvitim sodelovanjem med državami v razvoju. Splošni okvir tega sodelovanja je na več področjih, med njimi tudi na popolnem izkoriščanju potencialov za poglobljanje gospodarskih stikov med temi državami in njihovo sodelovanje v programih in sedanjih dejavnostih sistema ZN. (dd)

25 let gibanja neuvrščenih - »vesti človeštva« (1)

Srebrni jubilej beograjske konference

Danes začnemo objavljati prispevek našega sodelavca Mira Kocjana ob 25. obletnici prve konference neuvrščenih držav, ki je bila v Beogradu od 1. do 6. septembra 1961. Zapis se bo končal tam nekje ob začetku letošnjega vrha neuvrščenih v Harareju. Istočasno s Primorskem dnevnikom ga objavljajo tudi Primorske novice.

Na prvi konferenci neuvrščenih, ki je bila od 1. do 6. septembra 1961 v Beogradu, so bili prisotni najvišji predstavniki 25 držav, ki so bile tedaj v gibanju. Bili so to šefi držav in predsedniki vlad, zato pa so že takrat temu in takim srečanjem nadel naziv »summit«. Navzoči so bili tudi številni predstavniki miroljubnih in naprednih gibanj z vsega sveta.

Vreme je bilo tiste dni v Beogradu bolj vroče in soparno in je bolj ustrezalo pravcati poletni klimi kot pa poznoletni, ki pa je v jugoslovanskem glavnem mestu večinoma prijetna. Prva konferenca neuvrščenih je bila v glavni dvorani skup-

ščine Jugoslavije, posamezne sestanke pa so imeli v sobah ob njej. Glavnege prostora niso za to priložnost posebej okrasili, saj je dvorana s svojo resno arhitekturo dovolj poudarjala pomen srečanja.

Na beograjskem shodu so opredelili izvirna načela in cilje gibanja neuvrščenih ter mu oblikovali tudi smernice razvoja. Glavne postavke so združili v posebno Deklaracijo, razen tega pa so udeleženci, ki so predstavljali vse celine, razen avstralske, sprejeli še Izjavo o nevarnosti vojne ter Poziv k miru in, naposled, še posebno Pismo, naslovljeno na ameriškega predsednika Kennedyja in sovjetskega voditelja Hruščova.

Beograjska konferenca je dokon-

čno »legalizirala« gibanje, ki je za Azijo in Afriko nastalo leta 1955 v Bandungu, v Indoneziji, ter se je na to pričelo nezdržno širiti. Še pred beograjskim srečanjem so glavni predstavniki gibanja (Tito, Nehru, Naser, Sukarno in Nkrumah, ki je bil predsednik Gane), v imenu gibanja pogosto vplivno posegli v mednarodno politično areno. Leta 1960 je bilo 15. zasedanje Organizacije Združenih narodov, na katerem so omenjeni državniki enotno nastopili, zahtevajoč, naj predstavniki Združenih držav in Sovjetske zveze brž nadaljujejo pogajanja, ki so jih bili pretrgali zavoljo zaostritve med njimi.

Beograjska konferenca je kajpak pokazala, da gibanje ni zamrlo, ka-

kor so prerokovali nekateri blokovski zli preroki. Nasprotno »odprla mu je vrata (kot je rekel Nehru) v svetovno politiko«, v kateri se je začelo bolj organizirano in bolj učinkovito udejstvovati kot nosilec težnj proti razdelitvi sveta na bloke, za mir in enakopravnost med narodi in državami, za gospodarski napredek, ki naj upošteva tudi neuvrščene ter za dokončno odpravo kolonializma.

Za tedanje svetovne razmere je bilo število prisotnih državnikov resnično visoko, saj se jih tudi na takratnih zasedanjih generalne skupščine Združenih narodov naenkrat nikoli ni zbralo toliko. Število navzočih osebnosti na beograjskem shodu je potrjevalo ne le potrebo,

pač pa tudi perspektivo gibanja, ki je prav v mestu med Donavo in Savo pridobilo univerzalno obeležje.

Tito je v svojem pozdravnem govoru naglasil, »da se zavedamo, da jemljemo nase veliko odgovornost pred miroljubnim svetom, ki po pravici upa, da bomo tukaj storili vse, da bi odvrnili nevarnost, ki vidi nad človeštvom. Narodj vsega sveta pričakujejo, da bodo odtod slišali enodušen in odločen glas proti vsemu, kar onemogoča mirno in ustvarjalno življenje ljudi na Zemlji. Ljudi, je nadaljeval Tito, je že utrudila hladna vojna, ki dobiva čedalje ostrejša oblike in trepetajo pred morebitno katastrofo, ki bi jo povzročila nova svetovna vojna. Velik uslugu bomo storili svetu, če bomo jasno in odločno pokazali na pot, ki vodi k pomirjenju, k svobodi in enakopravnosti ter miroljubnemu sodelovanju vseh narodov.«

MIRO KOCJAN

(SE NADALJUJE)

Neugodno poletje za kmetovalce v Furlaniji

Suša, toča, posledice sevanja močno ogrožajo letošnji pridelek

VIDEM — Znano je, da se po daljših sušnih obdobjih rada pojavi toča, kot uničujoča padavina, po nekaterih italijanskih deželah pa je prav te dni razsajalo pravcato poletno neurje, ki je povzročilo ogromno materialno škodo. Zlasti v Lombardiji so še vedno na delu ocenjevalci škode, saj je silovit dež z vetrom poškodoval številne stavbe, mestne kanalizacije in še marsikaj. V Furlaniji - Julijski krajini se doslej še nismo spopadli s takim problemom, vsaj v veliki meri ne. V goratih predelih je sicer že nekajkrat deževalo, meteorologi pa pravijo, da so ti pojavi že običajna praksa.

Kmetje in vinogradniki pa se za običajnost kaj malo zmenijo. Suša in občasne padavine so že do tolikšne mere izžele letino, da mnoge kmetovalce skrbi, kako bo v prihodnjih dneh. Po furlanski ravnini, ki je večji del posejana s koruzo, že danes ocenjujejo, da bo letošnji pridelek za kar 80 do 90 odstotkov manjši kot sicer. Čeprav je ravno v Furlaniji včeraj zjutraj in občasno tudi ponoči deževalo, je dež le namočil asfalt, nekoliko

ohladił zrak, drugih olajšav pa sploh ni prinesel.

V krajih, kjer se poslužujejo umetnega namakanja obdelanih površin stanje sicer ni tako dramatično, pripisati pa je treba, da je tak sistem vse prej kot smotno urejen in razširjen. Predsednik ustanove ERSA je dejal, da je letošnja letina slabo začela z vseh pogledov: spomladi je vinogradnike prizadela afeta o ponarejenem vinu, k sreči se krajevnih vinogradnikov le ni dotaknila, nekoliko kasneje pa smo se morali soočiti z jedrskim sevanjem, kot posledico černobilske nesreče. Čeprav je vsedržavna vlada v določeni meri odobrila zakone za izplačevanje stroškov ni mogoče reči, da se je tokrat izkazala. Gre namreč prej za ukrepe splošnega značaja, potrebe posameznih zemljepisnih predelov pa se med seboj preveč razlikujejo, da bi bilo mogoče državne ukrepe kar na lepem sprejeti in se z njimi zadovoljiti.

Poleg prizadetega kmetijskega sektorja pa ne smemo pozabiti na številne požare, ki od junija dalje razsajajo na

našem področju. Že številke, ki jih je podal predsednik ERSA Del Gobbo, zgovorno pričajo, da je stanje pravzaprav dramatično: junija je namreč trikrat gorelo, seveda gre za požare večje razsežnosti, julija je bilo devet velikih požarov, v teh avgustovskih dneh pa že kar 33, na vsem deželnem ozemlju. Še najhuje je verjetno v Karniji, kjer je pomanjkanje vode že tako težko, da je v okolici Paulara morala poseči vojska s cisternami. Stanje bi morda bilo še znosno, če ne bi tamkajšnje prebivalstvo že vrsto let opozarjalo upravitelje na to nevarnost. Zemeljski usadi, ki so pred časom poškodovali vodovodne cevi, so namreč krivi za tako drastično suhe vodovodne pipe.

Vremenoslovci pa konec koncev upajo, verjetno prav tako kot kmetje in vinogradniki. Mogoče se bo v prihodnjih dneh njihovo upanje le uresničilo, saj je po oblakih sodeč možno, da se bo vsak čas ulil odrešilni dež. Upati je le, da ne bo narava prekruta in da ne bo z dežjem prinesla tudi pogubnih točnih zrn.

Priprli mladeniča iz Trevisa zaradi umora Galiana Mora

Včeraj zjutraj so v bližini Pordenona aretirali in priprli nekega mladeniča iz Trevisa, domnevnega morilca priletnega Galiana Mora, ki so ga prejšnji teden v sredo ponoči našli mrtvega v svojem stanovanju. Galiano Moro je bil sicer že bolehen, smrtno bolan in živel samotarsko življenje, v zadnjih tednih pa se je po okolici razširil glas, da je zelo bogat in naj bi v svojem stanovanju skrival velike količine denarja.

Vse te govorice so bile seveda le izmišljene, saj je morilec, potem ko je Mora s kolom do smrti potolkel, uspel odnesti iz stanovanja le sedemdeset tisoč lir. Domnevni osumljenec je brezdelnež, ki je šele pred kratkim prišel iz zapora. O krutem umoru pa zatrjuje, da ne ve ničesar. Tudi med njegovimi pajdaši, zatrjuje, ni nikogar, ki bi bil sposoben kaj takega narediti.

Velikokrat smo že kradli, oropali stanovanja, toda da bi zaradi tega ubijali ljudi, to nam ni nikoli prišlo na misel. Uboj Galiana Mora se je dogdil ponoči. Mož je imel navado vedno spati ob prižgani luči, morilec pa je potem, ko je bil Mora ubil in prebrskal stanovanje, luč ugasnil, kar je pri

sosedi zbudilo sum. Mladenič iz Trevisa se trenutno nahaja v priporu, kjer odgovarja preiskovalni policiji. Kaže pa, da nima ustreznih dokazov, alibija o noči, v kateri se je dogodil zločin. Preiskava je še v teku.

Podpora za popravilo cerkva in svetišč

TRST — Deželni odbor je v preteklih dneh odobril denarno podporo za gradnjo, restavriranje in zgodovinsko ovrednotenje cerkva in svetišč. Zakon je Dežela odobrila že lansko leto, šele sedaj pa je dejansko stopil v veljavo. Iz tega deželnega sklada bodo lahko črpali člani vseh veroizpovedi, katerih cerkve se nahajajo v slabem stanju.

Dežela predvideva, da se bo njene denarne podpore poslužilo 14 verskih skupnosti iz goriške pokrajine, 51 iz videmske, 38 iz pordenonske, v tržaški pokrajini pa bo krila stroške osemnajstih proslav. Celoten znesek za prihodnje triletnje znaša 16 milijard lir.

Ob rekordnem obisku še rekorden zaslužek

PORTOROŽ — Samo z gostinskimi storitvami so štirje večji turistični Tozdi v Portorožu (Hoteli Barnardin, Riviera, Palace in Metropol) v teh dneh Portoroške noči (petek, sobota, nedelja) iztržili 205 milijonov dinarjev. Za primerjavo: teden dni prej so prav tako v treh dneh v vseh svojih obratih prodali za približno polovico te vsote jedade in pijače. Samo sobotna noč je marsikoga presenetila, saj bi lahko prodali še več kot so. Na Bernardinu so bili izredno zadovoljni, saj so po ocenah samo to noč uspeli povečati (in to fizično) promet za 40 odstotkov, v primerjavi z lansko Portoroško nočjo. Če bi uspeli dobiti še podatke vseh trgovcev, zasebnikov, turističnih agencij in drugih, bi prišli vsaj do dvakrat večjih števil. Priča še o enem rekordu (čeprav se je prireditev po mnenju mnogih že preveč sprevrgla v najpreprostejšo množično šagro in pijančevanje).

Zanimiv je tudi podatek, da tokrat portoroške torte - velikanke v obliki igralne mize z ruleto večji del niso uspeli prodati. Še sinoči so jo prodajali po portoroških slaščičarnah. Vsaj eno tretjino pa so jo danes (v glavnem) vrgli med odpadke, kar je tudi en od rekordov.

B. Š.

● LJUBLJANA — Letošnja vročina in suša, poleg negativnih, ima tudi neštetne svojevrstne rekorde. Ljubljana, pravijo, že dolgo ni bila tako prijetno topla, prijetna pa že dolgo ni zaradi umazanije. Prejšnji četrtek so v njenih vodah namerili 30 stopinj Celzija, dan prej pa kar 32 stopinj in to med 15. in 16. uro.

● DUNAJ — Konferenca pod pokroviteljstvom mednarodne komisije za jedrsko energijo IAEA je končno odobrila osnutek sporazuma, po katerem bi morale vse države, uporabnice jedrske energije, obveščati druga drugo o morebitnih jedrskih incidentih, vključno s tistimi v vojaških objektih. Osnutek zajema incidente na kopnem, pod morjem, v zraku in vesolju.

Razgovor z biologom Danijelom Pokleko

Strunjan idealno gojišče za užitne klapavice

STRUNJAN — Če bi vam rekla, da sem jedla užitne klapavice, bi vsi vedeli, za kaj gre? Stavim, da ne, čeprav smo tudi v našem dnevniku že večkrat zapisali to ime.

Se sama sem se zatekla po pomoč in podatke k tistemu, ki se na te morske školjke, ali kakor jim mi po domače pravimo "pedoče", dobro spozna - k biologu Danijelu Pokleku, Dančiju, kot ga vsi poznajo, ki pravi zase, da je sedaj le zasebni ribič in nič drugega. Nekajkrat tedensko predava še na inštitutu za biologijo v Piranu, drugače pa preživlja petke in svetke v Strunjanu, kjer ima svojo barko, svoje priveze za školjke, svoje mešalce za čiščenje "pedočev" in še vse, kar k temu poslu spada.

Že nekaj let sem ga opazovala, kako je pridno zbiral "pedoče", jih sortiral, jih nato ponovno namakal v morje, da so se pomirile in jih potem sam razvažal raznim gostinskim obratom od Kopra do Umaga.

Pred dnevi sva se tudi osebno spoznala in povedal mi je toliko zanimivega, da bo težko vse povedano stisniti v članek, ki ga zmoremo objaviti v dnevniku.

Kako gre kaj delo, kakšna je letos letina, sem ga, nič kaj izvirno, za začetek vprašala.

»Lani je bila letina slabša, ker so tudi klapavice občutile sušo, letos je, kar zadeva sušo letina boljša, je pa zato odjemalcev manj. Lani sem pro-

dal okrog 8 ton školjk, letos jih bom veliko manj. Ne vem, če gre to na račun manjšega števila turistov v prvem polletju, ali pa so vzroki drugače.»

Da školjke, ki živijo le v morju, (ki ga na srečo ne zmanjka) občutijo sušo? Sem vas prav razumela?

»Prav, prav«, mi je smeje odgovoril. »Če je suša, prihaja s kopnega v morje manj snovi, ki služijo rasti planktona in torej tudi prehrani klapavic. Če nas pesti suša, občutijo njene posledice tudi školjke, torej tudi užitne klapavice.»

Kako, da ste se lotili tega dela? Delate sam ali so tudi drugi, ki se bavijo z gojenjem klapavic?

»Nisem po rodu domačin. Rodil sem se v Laškem pri Celju in tu obiskoval tudi šolo. Verjetno mi je že učitelj tedaj vcepil ljubezen do morja in rib. Opravil sem gimnazijo s pedagoško usmeritvijo v Celju in se vpisal na biotehnično fakulteto v Ljubljani. Tako me je veselil ta študij, da sem se vpisal tudi na tretjo stopnjo, kjer sem se posvetil študiju brancinov in cipljev. Morda bo vaše čitatelje zanimalo, da je bil tu moj mentor znani biolog Miroslav Zei, po rodu Tržčan. Več let sem poučeval v Piranu, od leta 1981 sem pa postal zasebni ribič.»

Nič ne vem o teh užitnih klapavicah, še jem jih ne, sem mu odkrito priznala. Pa je bil tako pripravljen, da me malo pouči; in nekaj od tega, kar

mi je povedal (in tega je bilo veliko in zelo zanimivega) bom skušala tudi v tem članku posredovati.

»Tisti "pedoči", ki jih dobite v gostinskih obratih ali v ribarnicah, imajo približno dve leti. Eno leto traja, da jih vzgojimo, drugo leto, da zrastejo in dosežejo velikost od šest do osem centimetrov. Lahko dosežejo tudi velikost 15 centimetrov. A, ker školjke, do svoje spolne zrelosti, rastejo v dolžino, potem pa se samo debeli njihova lupina, se kasneje zveča samo njihova teža, vsebina pa ne.»

Kako pa se razmnožujejo, sem ga še vprašala.

»Drstijo se, kot ribe, dvakrat letno in sicer tedaj, ko ima voda okrog 12 stopinj; to je ponavadi približno v marcu in oktobru. Ena samica lahko odloži do pet milijonov iker, oploditev le-teh pa je zunanja. Te ike nato plavajo v morju, odvisno od morskih tokov in iščejo trdne podlage, torej pritrjevališče, kot mu pravimo. Če ga najdejo, je vse v redu, če ne, odmo. Sam jih iščem na naravnih rastiščih, ko so velike kot riževo zrno in jih je lahko kakih 30.000 na kvadratnem metru.»

Videli smo, da imate svoje gojišče na barki, na kateri je videti posebno leseno konstrukcijo. Tja hodite po školjke?

»Tovarna Droga iz Izole in njeni kooperanti so se odločili za tako imenovani italijanski sistem, to je vrsto, med seboj zvezanih plehnatih sodov, na katere obesijo dolge mreže s školjkami. Sam sem se odločil za tako imenovani španski način. Tu mi služi stara barka, ki je zasidrana tam, kjer doseže morje več kot deset metrov dolge mrežaste cevi, na kvadratni meter od pet do osem šopov, v katere sem postavil majhne klapavice. Tu čakajo, da dosežejo dolžino šestih ali osmih centimetrov, ko jih pobere.»

Ko jih pobere in pripelje na kopno, se pravzaprav začne glavno delo?

»Tu se začne čiščenje v posebnih mešalcih, nato sortiranje po velikosti. Ko jih vzamemo iz mešalca morajo zopet za več ur v morje, ker bi se sicer prehitro odprle in torej tudi pokvarile. Vsak dan jih naberem toliko, kolikor vem, da jih bom prodal. In ker je glavna sezona za te morske sadeže neke od junija pa do septembra, moram biti tu na delu, pa četudi bi "preklje" padale.»

Vas to delo močno utruja, vam škodita kaj morje in sonce? Je delo s "pedoči" za zdravje škodljivo?

»Nič takega nisem opazil pri sebi. Morda bom nekoč kaj revmatičen. Zaenkrat dobro prenašam vse težave, na soncu in v vodi pa se sploh dobro počutim.»

Tudi turisti poznajo školjke? Jih imajo radi?

»Severni Nemci, pa Danci in Holandci jih že poznajo, saj imajo tudi sami več vrst školjk. Naši hoteli jih ne jemljejo, ker se jih bojijo vključiti v jedilnike. Nismo pa sami, ki gojimo školjke, gojijo jih še v Piranu, v Rovinju in v Limskem zalivu. Lahko bi to dejavnost še okrepili, če bi imeli odgovorni dovolj poslušna za to.»

Povedali so nam, da imate veliko odličnih receptov za pripravo "pedočev". Enega bi nam lahko povedali za naše čitatelje?

»Receptov je veliko. Če se bova še kdaj srečala, vam bom pripravil takšno nabodalo, da še vedeli ne boste, da jeste klapavice. No, za tržaške kuharice, ki prav gotovo poznajo rižot iz pedočev, pa še druge jedi, naj povem recept za "pedoče" na tržaški način (tu v Istri mu pravijo buzara). Na olivnem olju prepražite malo česna in čebule in prilijete 1 dcl belega vina, pa dodate še precej peteršilja in žlico, ali dve kruhovih drobtin. V to omako damo pedoče (približno pol kg na osebo). Premešamo jih, pokrijemo in počakamo, da se odpro in jed je gotova.»

Se to mi je povedal, da je to zelo zdrava hrana, da je mogoče školjke primerjati po njihovi vrednosti z mlekom in da je primerna za vse.

»Nič ne drži, da so školjke težke za prebavo. Kar mirno jih jejte, seveda v zmernih količinah.»

Če boste šli kaj v Strunjan, pa se oglasite še pri Dančiju!

N. L.

Philipp Vandenberg

Hetera

54.

Mladi Spartanec je pokimal: »Vem. Ko ne bi bil zmagal v olimpijskem teku na en stadij, morda nikoli v življenju ne bi bil zapustil Lakedaimona — razen kot vojščak proti sovražnemu ljudstvu.»

»To je pač razlog, zakaj Spartanci tako radi odhajate na vojno?«

Files se je zresnil: »Naš zakonodajalec Likurgos je rekel, da s tujimi ljudmi prihajajo tudi tuje misli. Ker pa so naši zakoni najboljši, je zaprl meje za tuja ljudstva. Na drugi strani pa je nam Spartancem prepovedano zapustiti doželo, da se ne bi zgledovali po tujih šegah in razuzdanih življenjskih oblikah.»

»O, Files!« se je zasmejala Dafne. »Potem pač nisi dober Spartanec! Ob prvi priložnosti, ki se ti ponuja, pozabiš

na vzgojo in red in stečeš v Atene, da bi pohotni heteri žrtvoval zlato svoje zmage.»

Ob teh besedah je Spartanec zardel, čez nekaj časa pa je odgovoril s povešeno glavo: »Zlato mi nič ne pomeni. To je zlato kralja Leonida, nagrada za mojo zmago. Mi Spartanci smo vsi enako bogati in enako revni. Tako hoče zakon in zato pri nas ni nevoščljivosti, ošabnosti in zločinov. Vsak meščan ima svoj enako velik kos zemlje, na katerem obrodi sedemdeset mernikov ječmena za moža in dvanajst za ženo. Jemo pri miznih skupnostih, ženske tu, moški tam; te vrste obedov imenujemo sisicije.»

»Pri Zeusu!« je vzkliknila Dafne presenečena, »ali si moral tudi ti do zdaj tako bedno životariti ob skupni hrani, ki vzame telesu sleherni moč?«

Files je globoko vdihnil, prekrizal roke pred širokim prsnim košem in izzivalno pogledal hetero: »Poglej, to je rezultat spartanskih sisicij. Vsak mladenič je ponosen, če ga sprejmemo k omizni družbi, drugi člani pa o tem glasujejo. Z mize vzamejo sredino kruha in jo vržejo v skodelico, ki si jo podajajo okoli mize. Kdor soglaša s sprejetjem, pusti kruhek, kakršen je; kdor mu nasprotuje, kruhek splošči med prsti. Zmečkani kruhek pomeni toliko kot prelučnan glasovalni kamen, namreč ne. In en sam nasprotni glas prepreči sprejem; prepričani smo namreč, da ljudje, ki

se že pri mizi ne prenašajo, v življenju postanejo zagrizeni sovražniki.»

»Potem torej ješ vse življenje vsak večer z istimi možmi?«

»Tako je, Dafne.»

»In če kdaj ne čutiš lakote, ker si čez dan sprejel vabilo...?«

»Tega pri SpartanCIh ni. Kdor ne pride na skupni obed, je sam po sebi sumljiv, da je na skrivnem sam jedel, in drugi se začno norčevati iz njega.»

Dafna je zmajala z glavo in rekla: »Žal mi je zate, ubogi Spartanec, in zahvaljujem se olimpijskim bogovom, da so me obvarovali pred tem, da bi bila pristala v dolini Eurota.«

»V Sparti ni heter!« ji je ugovarjal Files.

»Vem!« mu je odgovorila Dafne. »Pri vas v Lakedaimonu je biti ženska še večja nesreča, kakor tu v Atenah. Atenka prenaša svojo usodo, da ni srečna, usoda Spartank pa je očitno, da so nesrečne.«

»Ženske ne živijo zato, da bi bile srečne!«

»Ah, in kdo pravi tako?«

»Likurgos, zakonodajalec.«

»In moški?«

»Najvišja sreča moškega je oditi na vojno in v boju umreti za domovino.«

DOMA
IN V SVETU
DOBRO POZNAN

SLOVENIJALE

Ob novem zapisu revije Atlante o Trstu

Perseverare diabolicum

Errare humanum est, perseverare diabolicum. Tako pravi znani latinski pregovor, ki pa očitno pri reviji Atlante ni najbolj v čislju. Kot smo svoj čas poročali, je revija, ki se ponaša s pompoznim podnaslovom "alla scoperta del mondo" ali po naše prispevek k odkrivanju sveta, objavila daljši reportažni zapis o Trstu.

V njem je avtor Piero Fortuna povsem izkrivil tržaško stvarnost in v bistvu prikazal kot dejanski problem mesta, problem, ki buri duhove, razdvaja prebivalstvo in preprečuje razvoj Trsta, zahteve slovenske narodnostne skupnosti po globalni zakonski zaščiti.

Reportaža, kljub izkrivljeni vsebini, je imela znaten odmev, kot dokazujejo pisma, ki jih je revija objavila v svoji zadnji avgustovski številki. Del bralcev soglašajo z vsebino članka in se zgražajo ob "tako absurdnih zahtevah Slovencev", nekateri drugi pa obtožujejo Fortuno neobjektivnosti in izkrivljanja. Med temi je Marcello Bertocchi iz Trsta, ki kritizira že sam naslov (Braccio di ferro tra italiani e sloveni, "mina vagante"), ki se mu zdi preoster, saj, pravi, "je v svetu že dovolj sovraštva in vojn in ni treba zmotiti še naših obmejnih področij, ki so prestala hude preizkušnje". Bertocchi nadalje pravilno ugotavlja, da bi iz politične in novinarske korektnosti avtor moral govoriti o obravnnavanih problemih tudi s slovenskimi organizacijami in z najbolj reprezentativnimi italijanskimi organizacijami v mestu, ne pa samo s predstavnikom nekega odbora (Odbor za zaščito italijanstva Trsta, op. ur.), ki ne predstavlja vsega mesta, in z nekim neimenovanim prijateljem.

Še ostrejši je v svoji oceni Paolo Parovel, ki poudarja, da je v članku kopica napak in političnih izkrivljanj. Bevilacqua, pravi Parovel, predstavlja, kot je mogoče dokazati, frakcijo političnih agitatorjev, ki "na tem delikatnem mejnem področju vodijo akcijo za motenje medetničnih in mednarodnih odnosov, proti specifičnim interesom naše države in Trsta".

Na te kritike reakcija ugovarja, da gre za generične in slabo motivirane obtožbe, Parovelu pa, ki je izrecno zahteval popravke, uredništvo pravi, da se ne čuti dolžno popravljati ničesar, nasprotno piscu prepisuje vso odgovornost za obtožbe proti odvetniku Bevilacqua.

Ob besedi uredništva je še odgovor Piera Fortune, ki velikodušno priznava kritikoma pravico, da mislita, kot želita in da ne soglašata z njegovimi trditvami. Pri tem pa nekam strupeno pripominja, da je Parovel isti človek, ki "je imel za oportuno predstaviti tržaškega patriota Gulielma Oberdana kot terorista". V nadaljevanju Piero Fortuna potrjuje "pravilnost svojih tez" in ocenjuje zlasti kot absurdno "zahtevo po bilingvizmu", seveda pa ne pozabi navesti vseh 140 ukrepov v korist manjšine, ki jih je sprejela italijanska vlada. Teh ukrepov pa najbrž ni preučil, sicer bi vedel, da le v minimalni meri zadevajo manjšino.

Najbolj zanimivo pa je "utemeljevanje", zakaj je govoril le z nekaterimi ljudmi. "Namenoma nisem hotel potrkati na tajništva strank — pravi Fortuna — pač pa sem hotel dojeti pravi pulz mesta". Še sreča, da nam Fortuna kot manjšini priznava pravi-

co do zaščite. Toda kakšne? Dovolj je urediti, meni, nekoliko bolj organsko že omenjenih 140 ukrepov in problem je rešen. S tem trdi člankar, soglašajo liberalci, socialdemokrati in republikanci, s tem soglašajo bivši župan Franco Richetti, s tem soglašajo večina italijanskih organizacij v Trstu, "ki so v sintoniji z javnim mnenjem v mestu".

Kako mu ne bi verjeli, ko je vendar potipal pulz mesta! Če se potem ni pogovoril s Slovenci, da bi od njih zvedel, kaj zahtevajo, in se je zadovoljil z navedbo zahtev, ki jih je pripravil Odbor za zaščito italijanstva; če se ni pogovoril s socialisti in s komunisti, da bi zvedel, kakaj podpirajo zahteve Slovencev; če ni vprašal KD za stališče; če je "tout court" proglasil, organizacije, ki soglašajo z njegovimi ocenami, kot edine, ki so "v sintoniji z javnim mnenjem mesta", ali naj mu zamerimo? Kdor je pač potipal utrip javnosti ima resnico v mezinu, ali vsaj je v to uverjen. Srečen on, ki nima dvomov...

VOJMR TAVČAR

● Tržaška občina obvešča, da bo tudi v šolskem letu 1986/87 poverila upokojencem in starejšim osebam varnostno redarsko službo pred šolskimi poslopi.

Prošnje je treba odposlati pred 25. avgustom. Vse informacije so na razpolago od 10. do 13. ure na V. oddelku 1. sekcije — soba 20 — v II. nadstropju Palače Costanzi.

Za rešitev krajevnih političnih krize

Pripravljen je osnutek programa za obnovev nadaljnjih pogajanj

Velikošmarni oddih je minil tudi za politike. V teh dneh se bodo ponovno vzpostavili kontakti med predstavniki političnih sil za rešitev politične krize, ki že vrsto mesecev in s hudimi posledicami zavira delovanje tržaških krajevnih ustanov. Tako občinska kot pokrajinska uprava se ne glede na sedanje počitniško obdobje že dalj časa prebija skozi številne težave, ker sta pač brez odborov, ki bi usmerjala njihovo delovanje.

Predvideno je, da se bo pokrajinski svet sestal prihodnji tork, na dnevnem redu pa bo imel izvolitev novega odbora: kako pa naj bi bil sestavljen ta odbor je še vedno veliko vprašanje tudi ob upoštevanju dejstva, da predsednik Marchio še ni odstopil in tega tudi ne namerava narediti v kolikor bi prišlo do oblikovanja take večine, v kateri bi sodelovala tudi Lista za Trst. Na občini pa je položaj nekoliko enostavnejši, saj sta tako pred kratkim izvoljeni (z glasovi Liste za Trst in socialistične stranke) župan in celotni odbor (odraz sporazuma med LpT, KD, SSK, PSDI, PRI in PLI) že odstopila; odborov odstop je skupščina že vzela na znanje, o županovem pa bo razpravljala na prihodnji občinski seji, ki je predvidena za 10. septembra. Zaradi takega različnega tolmačenja na Pokrajini je možno predvidevati, da bo že napovedana pokrajinska seja odložena na poznejši datum, ker je pač upravljanje Občine tisto vprašanje, ki pogojuje vodenje tudi ostalih krajevnih ustanov.

V kratkem se bodo torej obnovila pogajanja za rešitev vseh teh vzlovov; medtem pa je delovna skupina, ki je bila ustanovljena po zadnjem sestanku med predstavniki političnih tajništev petstrankarskega zavezištva in Slovenske skupnosti na začetku tega meseca, že pripravila osnutek programa, s katerim naj bi se ta koalicija predstavila na pogajanjih z avtonomističnimi silami, to je z Listo za Trst in Giuricinovo Mestno listo.

Priprava tega osnutka programa sodi v okvir prve faze stikov med strankami petstrankarskega zavezištva, ki na-

meravajo kljub vsemu ponovno vzpostaviti stike s to skrajno reakcionarno in že povsem desnarsko Listo za Trst, da bi pač po njihovem mnenju prišlo do oblikovanja trdnih in večinskih odborov. Petstrankarsko zavezištvo namreč ne jemlje v poštev drugačnih možnosti za rešitev te krize kljub temu da je tako sodelovanje z LpT že privedlo do velikih negativnih posledic, ki se jih mesto ne bo moglo zlepa rešiti. Brez odgovora je torej ostal predlog KPI, po katerem naj bi prišlo do oblikovanja večinskih odborov tako na Občini kot Pokrajini, v katerih bi seveda z enako dostojnostjo sodelovali tudi komunisti in ki naj bi ostali na svojih mestih do izteka mandatne dobe. Glavni namen predloga KPI je bil dvojen: po eni strani zagotoviti trdno in večinsko upravljanje mesta do naslednjih volitev, obenem pa izriniti Listo za Trst iz vseh ključnih mest, s katerih je že močno pogojevala razne izbire, ki zadevajo bodočnost mesta.

Ta osnutek programa bodo sedaj prešla politična tajništva strank; imela bodo tako skoraj teden dni časa za razne popravke in dopolnila: naslednji sestanek petstrankarskega zavezištva je namreč napovedan za ponedeljek, 25. t. m.

Glavne točke programa zadevajo sanacijo in razvoj gospodarskega sistema, mednarodni turizem, integrirani načrt Trst — Furlanija Julijska krajina — Evropa, pristajniške dejavnosti, raziskovalne dejavnosti, proste cone, krajevne ustanove in tako naprej. Kako pa bodo te stranke nastopile v zvezi z neresenimi vprašanji slovenske narodnostne skupnosti glede na skrajno negativna stališča Liste za Trst, ki namerava na vse načine izsiliti prestevanje manjšine, da bi se ji pač na tej osnovi odmerile razne pravice?

S tem programom se bodo torej stranke petstrankarske koalicije podale na pogajanja z Listo za Trst. Časa na razpolago za reševanje vseh političnih vzlovov ni veliko, po mnenju večine opazovalcev pa so prav predčasne volitive edina možna rešitev tega kriznega stanja.

Pismo uredništvu

Slovenski napisi in slovensko govorjenje: kakšna sramota!

Veliko govorimo o narodnostni strpnosti, o potrebi po medsebojnem sožitju, pa imam občutek, da smo še zelo daleč od tega, da se pravzaprav od tega cilja tu pri nas celo oddaljujemo, pa ne po naši krivdi, ali pa tudi...

Prišla sem v mlekarino v bližini Trga Perugino, kjer se redno srečujemo številni slovenski klienti. Tudi tokrat je bila v trgovini Slovenka, glavno besedo pa je prav tedaj imela druga klientka (izvedela sem, da je tudi slovenskega porekla, čeprav tega noče priznati), ki je vsa razburjena pripovedovala svoji znanci, kaj "strašnega" je doživela v drugi trgovini, v katero zahaja baje že veliko let. »Pomislite, kaj mi je rekla gospodinja, ko sem jo nekaj vprašala: naj počakam, mi je dejala, ker govori z drugo stranko. In veste, kdo je bila tista stranka - Slovenka z onstran meje, s katero je trgovka govorila slovensko. Jaz, Tržačanka sem morala čakati, da sta se najprej onidve pogovorili. Užaljena sem odšla iz trgovine; ne bo me več videla,« je ogorčeno pristavila.

Pogledala sem proti Slovenki, ki je stala ob meni. Bo kaj rekla, se bo čutila prizadeto?! Nič - sklonjene glave je tiho poslušala. Druga klientka je tako nemoteno razvijala svoje misli proti Slovencem. »Že dvajset let živim tukaj. Vem, da imajo tu Slovenci neki svoj dom, a se nisem nikoli pozanimala, kaj naj bi bil to. Zadnjič pa sta me ustavila dva iz Milana in me vprašala,

če vem, kaj pomeni tisti napis na stavbi. Rekla sem seveda, da ne vem, da je to nekaj slovenskega, kar pa v Trstu ne razumemo; in oba sta bila ogorčena, da so lahko napisi v tujem jeziku celo v samem središču mesta. Takšna sramota.«

Tedaj sem se seveda oglasila in tej Tržačanki povedala vse, kar ji gre. Gospodinja mlekarne je ostala tiho, sogovornica tudi, žolčna klientka je hotela nekaj odgovoriti, pa ni vedela kaj in je užaljeno odšla.

Odšli sta tudi tista Slovenka in podpisana. Če me je močno prizadelo besedičenje nestrpne klientke, me je razočaralo tudi ravnanje slovenske klientke. Je bilo v njej res tako malo ponosa, da si ni upala povedati, da je tudi ona Slovenka in da soglašajo z mojimi besedami? Moramo res vedno molče poslušati žaljivke in nespoštljivo govorjenje na naš račun, pa čeprav vemo, da imamo pravico do enakoparnosti, do svojega jezika?

Sledi podpis

● Jutri se pri Lovcu prične petdnevni festival Unita in Dela, ki ga prireja sekcija od Sv. Ivana, Sv. Alojzija in iz Rocola. Ob 19. uri bo okrogla miza o premogovni centrali in alternativnih energetskih izbirah. Sodelovala bosta Mauro Rovere in Tullio Morgutti. Zvečer je na sporedu kabaretna predstava z Maro Sardi in ansamblom Neva.

Pesniki na »Zemlji brez lastnika«

V parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu bo v soboto 23. avgusta srečanje z znanimi pesniki in pisatelji. Prireditelja izjemnega kulturnega srečanja, ki nosi naslov »Zemlja brez lastnika« (»Le terre di nessuno«) sta Kulturno združenje Franco Basaglia in zadruga »Jagodišče« (»Il posto delle fragole«). Sugestiven naslov prireditve »Zemlja brez lastnika« opozarja na grenko preteklost, ki ovija prostore bivše svetoivanske umobolnice in na sedanjo osamelost ljudi, ki so prepuščeni lastni usodi.

Sobotno srečanje z umetniki je namenjeno v prvi vrsti mladini, ki se v prostorih bivše umobolnice pri Sv. Ivanu ukvarja s slikarstvom, z gledališkimi dejavnostmi in tudi s pisanjem. Srečanje s pesniki in pisatelji naj bi poglobilo bistvene teme osamljenosti, dvomov in želje po osebnih svobodi, s katerimi se mladinci srečujejo v vsakdanjem življenju. Ta pereča problematika naj bi prav s sobotne prireditve izšla kot podlaga, na kateri je treba načrtovati bodoče kulturne dejavnosti.

Srečanja se bodo udeležili znani italijanski pesniki kot Andrea Zanutto, Roberto Roversi, Giancarlo Majorino, Corrado Costa, Amelia Rosselli, Giovanni Raboni in Mario Spinella. Skupina mladincev, ki sodelujejo pri svetoivanskem gledališkem krožku, bo prebrala nekaj tekstov prisotnih pesnikov. Med drugim bodo prebrali tudi pesmi Paola Paolina in Matilde Geblich, ki sta v svoja dela prelila izkušnje iz življenja v bivši tržaški psihiatrični bolnišnici. Sodelovali bodo tudi kritiki Gian Luigi Beccaria, Giovanni Raboni in Mario Spinella.

Vito Mattera novi tržaški kvestor

Po treh letih in treh mesecih dela v Trstu bo kvestor Antonino Allegra odpoval v Turin. S spominsko kolajno, ki mu jo je izročil tržaški prefekt De Felice, v žepu, se je sicer Allegra formalno že poslovil od našega mesta. Novi tržaški kvestor je 52-letni Vito Mattera, Neapelčan po rodu in svoje dni najmlajši kvestor v Italiji.

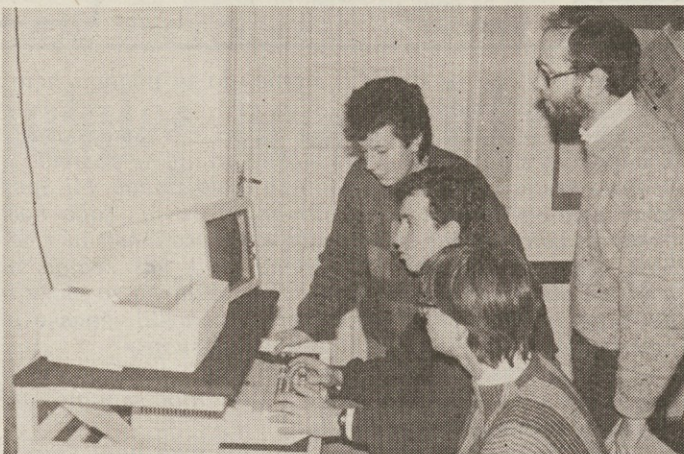
Mattera se kot kvestor pravzaprav vrača v Trst, saj je pred leti (od 1974 do 1977) vodil tržaški komisariat Polfer, v času potresa v Furlaniji pa je bil zaradi svojega prizadevanja deležen tudi posebne pohvale.

Pomen računalništva v sodobnem svetu

Poučevanje informatike bo tudi v novem šolskem letu pomembno dopolnilo učnega programa zavoda J. Stefan

Hiter razvoj sodobne tehnologije je v proizvodnem svetu povzročil velike spremembe, iz katerih izhajajo marsikateri dobre pa tudi slabe posledice. Računalnik je pri delu nadomestil človeško roko in tudi zmanjšal povpraševanje po delovni sili. Istočasno odpirata informatika in računalništvo vrata novim poklicem in tako razkrivata mladini najkrajšo pot do zaposlitve, ki pa zahteva ustrezno praktično in teoretsko izobrazbo. Slovenski poklicni zavod za industrijo in obrt Jožef Stefan usposablja šolsko mladino za poklic in se torej skuša prilagajati novim zahtevam delovnega okolja. Učno osebje poklicnega zavoda bo letos že četrto šolsko leto vključilo v redni učni načrt poučevanje informatike kot pomembno dopolnilo šolskega izobraževalnega programa. Namen modernizacije pouka na zavodu Jožef Stefan, pravi ravnatelj Josip Ružič, je pridobitev osnovnega znanja na področju informatike in dobro obvladovanje praktične uporabe računalnikov za vse dijake, ne glede na njihovo študijsko usmeritev po petletnem študiju za dijake, ki dokončajo šolanje s kvalifikacijskim izpitom. V oddelkih električne in elektronske, pa tudi v oddelkih mehanske in kemijske študijske smeri uporabljajo profesorji različnih učnih predmetov pri podajanju ali utrjevanju nove snovi šolsko računalniško opremo kot delovni pripomoček. Ni namreč nujno, da računalnik uporabljamo izključno pri poučevanju računalništva in informatike. Kompjuter lahko vključimo kot učni pripomoček v programe kateregakoli predmeta in na tak način se dijaki z večjim navdušenjem učijo snov in istočasno utrjujejo znanje iz upravljanja računalništva in spoznavajo njegove številne načine uporabe.

Računalnik, najpomembnejša naprava za avtomatsko obdelavo podatkov, je na primer idealno sredstvo pri poučevanju elektronskega merjenja, pravi profesor Fabio Sturman, ki na oddelku za monterje in popravilalce radijskih sprejemnikov poučuje elektronsko merjenje. Pri tem predmetu dijaki V. razreda merijo elektronske komponente. Dobljene podatke dijaki, razdeljeni v skupine,

shranjujejo pod strokovnim vodstvom prof. Šturmana v diske ali sporočijo računalniku, ki informacije predela in rezultate elektronskih pojavov grafično prikaže. V III. razredu je prof. Sturman obravnaval računalništvo na osnovni stopnji in zgradbo računalnikov, pri čemer je dajal največjo pozornost računalniškim elektronskim komponentam, ki jih uporabljajo v različnih mehanskih aplikacijah. V teku šolskega leta, je še povedal prof. Sturman, so se dijaki seznanili z osnovnimi podatki informatike in računalništva ter programiranja z jezikoma basic in logo. V letošnjem šolskem letu bodo vaje z računalniki v novem kabinetu za informatiko, ki bo opremljen z osmimi manjšimi in tremi večjimi računalniki, s katerimi poklicni zavod že razpolaga.

V prostorih strokovne šole poteka že tri leta v okviru seminarjev IRRSAE dopolnilni tečaj informatike za profesorje vseh slovenskih višjih in nižjih srednjih šol. Tudi nekatere nižje srednje šole so se z zanimanjem usmerile v uvajanje računalništva v šolski vzgojno-izobraževalni proces. Nižja srednja šola Sv. Ciril in Metod je v šolskem letu 1984/85 priredila dopolnilni pouk o računalništvu in nakupila nekaj majhnih računalnikov. Začetniško delo, ki je dalo izredno pozitivne rezultate, bo šola nadaljevala. Kot dopolnilo k letošnjemu šolskemu učnemu programu je o računalništvu predaval prof. Fabio Sturman, ki je otrokom iz II. in III. razredov še bolj približal to, kar je nižješolcem še skoraj nepoznana snov. Poleg tega je v vseh treh razredih profesorica Baldassi, ki na srednji šoli poučuje tehnično vzgojo, sistematično obravnavala skrivnosti računalništva. Prof. Baldassi je otrokom orisala zgodovinski razvoj računalništva, ki je skozi čas spremenil uporabo in zgradbo kompjuerjev in jim obrazložila vlogo računalnika pri delu v velikih podjetjih, uradih itd. Otroke je opozorila tudi na to, da so svetlobni impulsi in napisi računalniškega ekrana lahko škodljivi za človeško oko, zaradi tega mora biti uporabnik računalnika pozoren na jakost svetlobe na ekranu in da je od ekrana dovolj oddaljen. Z izvajanjem preprostih vaj so se dijaki vadili tipkanja in istočasno spoznali ukaze na tipkovnici. Katere grafične in izrazne možnosti nudi računalnik, so otroci ugotovili pri pouku likovne vzgoje pod vodstvom prof. Jasne Merku. Sami otroci so poizkusili ustvariti osnovne geometrične like (krog, kvadrat itd.) in figure vseh mogočih zamišljenih oblik. Tako oblika pouka je otrokom nižje srednje šole nudila nov pogled v svet računalništva, ki jih tako privlačuje. Po mnenju obeh profesorov so bili otroci zelo navdušeni nad novo učno snovjo in so z večjo vnemo sodelovali pri pouku, saj je računalnik poskrbel za zanimivo popestritev učnih ur. Pridobljene izkušnje na področju računalništva bodo otrokom v bodoče prav gotovo v veliko korist.

Občinski svetovalec Parovel vložil vprašanje

Župan naj pojasni svoje obnašanje na komemoraciji »Nazaria Saura«

Občinski svetovalec Tržaškega gibanja Paolo Parovel je vložil vprašanje tržaškemu županu v zvezi z njegovo udeležbo na komemoraciji Nazaria Saura.

Po kratkem historiatu, iz katerega je jasno razvidno, da se teh komemoracij udeležujejo najbolj nazadnjaški krogi in da ni tržaška občina do sedaj uradno na njih sodelovala, Parovelovo vprašanje županu obravnava letošnja komemoracija. Omenja polemiko zaradi praznika sardel pred spomenikom Nazariu Sauru na obrežju in nato prehaja na županovo udeležbo na tej komemoraciji. Ne samo, da je župan Agnelli prvič poskrbel za uradno udeležbo občine na tej komemoraciji, na njej je celo spregovoril. Da pa bi bila mera polna, je ob koncu uradne komemoracije ob klicih »živela Italija« vodil »groteskni pohod« med standi praznika sardel k Saurovemu spomeniku.

Tu naj bi imel improviziran skrajno nacionalistično obarvan govor, v katerem naj bi med drugim navedel, da je Jugoslavija v Istri »okupator«. Svoj govor pa naj bi župan Agnelli končal z vzkliki »živela Istra« ali »živela italijanska Istra«, »živeli italijanski Trst« in »živela Italija«.

Svetovalec Parovel ob tem navaja, kaj pomenijo taki vzkliki v tržaški stvarnosti, župana vprašuje, ali jih je res izrekel in če jih je, naj se opraviči. Taki vzkliki spadajo namreč v re-

pertoar najbolj nazadnjaškega, nacionalističnega in revanšističnega besednjaka tržaških italijanskih nacionalističnih krogov. Parovel ugotavlja tudi, da bi lahko definicija Jugoslavije kot »okupatorke Istre« povzročila diplomatski incident. Župan demokratičnega Trsta kot uradni predstavnik iz odporniškega gibanja rojene italijanske republike, si ne bi smel niti zasobno privoščiti kaj takega.

Svetovalec Parovel zato zahteva, naj župan do občinske seje 10. septembra pojasni vso zadevo.

Glasbeno tekmovanje »Sergio Lorenzi«

Na deželnem sedežu RAI v Trstu bo od 4. do 8. oktobra drugo mednarodno glasbeno tekmovanje za komorne instrumentalne skupine Sergio Lorenzi, ki se ga lahko udeležijo mladi izvajalci vseh narodnosti. Glasbene skupine se lahko predstavijo v vseh mogočih variantah, od dua do seksteta, pri tem pa je obvezna prisotnost klavirja. Srednja starost glasbenikov v posameznih skupinah ne sme presegati 36. leta. Rok za vpisovanje poteče 4. oktobra, prijavnice pa sprejema Združenje glasbenikov Julijske krajine (Trst - poštni predal 3823).

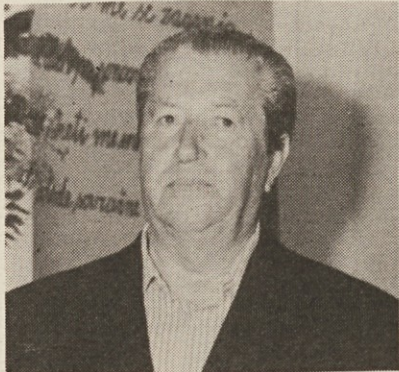
Pogovor s kapelnikom Stankom Mislejem

Nabrežinska godba na pihala se že pripravlja na 90-letnico

Maja letos je prizadevni kapelnik nabrežinske godbe na pihala Stanko Mislej prejel v Števerjanu na občnem zboru ZSKD priznanje Krog z zvezdo za življenjsko delo na področju kulture. Takrat je naš dnevnik zapisal: »Svojo ljubezen do glasbe in ves svoj prosti čas je Stanko Mislej od prvih poveljnih mesecev posvetil nabrežinski godbi, v katero se je komaj devetindvajsetleten vključil kot klarinetist. Leta 67, ob sedemdesetletnici društva, je sprejel dirigentsko palico in godbo vodi še danes.« Na božičnem koncertu nabrežinske godbe mu je nabrežinska občinska uprava izročila plaketo ob priliki Evropskega leta glasbe. Odveč je pripomniti, da je Mislej zelo poznan med našo skupnostjo. Z njim smo se pogovorili o življenju godbenega društva »Nabrežina«, ki bo prihodnje leto praznovalo devetdesetletnico ustanovitve.

Zanimalo nas je predvsem, kako je s poletnim delovanjem nabrežinske godbe. Godba v tem času zelo pogosto nastopa na raznih praznikih in šagrah. »Letos sploh nismo imeli časa, da bi si privoščili letni dopust,« nam je povedal Mislej, »zato bomo septembra priredili izlet v Emilio - Romagno, da bi vsaj delno poplačali trud godbenikov.«

Izšolali ste večino godcev nabrežin-

ske godbe. Kaj bi povedali o tej izkušnji?

»Mlade godbenike sem začel poučevati leta 1976, ko sem se upokojil. Izučil sem precej mladine, tako da se danes lahko pohvalimo z dejstvom, da je povprečna starost nabrežinskih godbenikov 25 let. Škoda, da je več mladih zapustilo godbo. Zadnje čase sta mi pri poučevanju priskočila na pomoč Davide Sinigoi in Sergio Gratton, ki poučujeta trobento oziroma klarinet. Želeli bi, da bi se naši glasbeni šoli približalo čimveč otrok. Vsakdo, ki bi želel vključiti lastnega otroka v godbo, naj se zgleda pri meni osebno ali pri kateremu izmed odbornikov društva. Vse bomo z zadovoljstvom sprejeli.«

Kateri so problemi, ki pestijo nabrežinsko godbo?

»Nedvomno prostorska stiska. Trenutno imamo vaje v prostoru, ki je širok 5, dolg pa 7 metrov. V ta prostor moramo spraviti vsakej po tri-deset oseb. Trenutni sedež godbe ni opremljen z nikakršnimi sanitarnimi napravami. Pozimi, zaradi vlage, nam ne uspe, da bi ga primerno segreli. Poleti pa je v njem neznošno vroče. Zaradi takih pogojev upada tudi glasbena kakovost godbe.«

Kako pa izbirate skladbe za vaš repertoar?

»Za to skrbi poseben odbor. V repertoar skušamo vključiti najrazličnejše glasbene zvrsti, vedno upoštevajoč okvire, ki nam jih narekuje zasedba. Naš namen je, da bi zadovoljili čimveč okusov. Sicer pa to tudi stane. Partitura neke skladbe, za celotno zasedbo godbe, stane tudi več kot 100 tisoč lir. Zaradi tega si večkrat izmenjavamo skladbe z godbami iz matične domovine.«

Kakšni so pa vaši programi za bodočnost?

»Naš namen je, da bi ob priliki devetdesetletnice ustanovitve godbe priredili godbeni tabor. Za to izjemno priljubeno nameravamo seveda primerno posodobiti naš repertoar.« (w)

Tudi repentabrski poletni center preveva razigrano razpoloženje

Poletni center v Repnu sprejme obiskovalca tiše kot druga podobna počitniška središča, a iz petnajstih otroških grl je smeh prav tako zvo-nek kot drugod. Štirinajstdnevna dne-kolansko kolonija se je za dober du-poldanska kolonija se je za dober du-poldanska kolonija se je za dober du-poldanska kolonija se je za dober du-

Dnevni red je preprost in počitniško ukrojen. Otroci prispejo v center o-krog poldevetih in tu jih prevzamejo v varstvo Mojca, Roberta, Tamara in Vilma, prikupne domačinke, ki so s svojimi malimi varovanci brž nave-zale tesne prijateljske stike. Tudi le-točnjo drugo izvedbo poletnega središča sta omogočili krajevno kulturno društvo Kraški dom in občinska upra-va in vse kaže, da pobuda uspeva, saj so mnogi mali gostje tu počitni-kovali že lani. Otroci se kar sami na-stavljajo pred kamero, bržkone že va-jeni pozornosti javnih občil: zmotil sem jih med barvanjem storžev — tu jih poznajo kot »žičke« — iz katerih bodo kasneje postavili piramido. »Pri-dite packat z nami!« se čuje izza ma-lega omizja, a vabilo velja zamudni-kom, ki kljukajo na vhodna vrata — zaprta so, kajpak, da se jim drobiž ne izmuzne na cesto.

Otrokom postane za mizo kmalu

dolgčas in že se zapode na travo, kjer se gredo zabavne igrice in še marsi-kaj drugega. Kapanja si malčki v ieh dneh sicer ne bodo mogli privoščiti, vendar pa so sprehodi v bližnjo oko-lico prav zanimivi. Že prvega dne so šli v Pač, travnato globel nad vasjo, včeraj so šli v treh skupinah po vasi in vsaka skupina je morala opraviti določeno nalogo, v prihodnjih dneh se bodo povzpeli na Repentabor, upri-zorili pa bodo celo lov na zaklad... Brž-

kone čaka male počitnikarje že ka-kšno presenečenje in bo avgust v veselju družbi vrstnikov vse prehit-ro potekel. Poletje počasi blede in misel že hiti novemu šolskemu letu na-proti, pa kaj bi to! Otroci že vedo, kako odgnati jesenske misli, nam pa je ob pogledu na otroško veselje la-glje pri srcu, kot bi se nehoti želeli vživeti mednje in si znova pričarati brezskrbne počitniške trenutke, ki že postajajo spomin. (JB)

Grafična razstava v Beneški hiši

Tokrat je v Miljah na vrsti grafika. V sklopu razstave Minimi intenti, ki so jo priredili La Cappella Underground, Skupina 78, Photo-imago, Miljska občina in Juliet art-magazine, bodo štirje umetniki predstavili svoje ri-sane in slikane umotvore.

Skupna lastnost vseh štirih umetni-kov je, da so mladi in da niso naše gore list. Vsi namreč prihajajo iz Ne-aplja, čeprav se o njih ne ve prav veliko več, saj je prireditelj razstave Roberto Vidali (glavni urednik Juliet art-magazine) pripravil posebno bro-suro brez shed in razlag, brez podat-kov in življenjepisov. Ernesto Iannini, Annamaria Iodice, Claudio Massini in Silvio Merlini uporabljajo za svoje u-metniško delo papirnato zasnovo (list, pergamen, časopis?) in v tej tako običajni osnovni prvini je Vidali od-kril »filozofsko« utemeljitev naslova, ki ga je sam dal razstavi: L'uva di Giuseppe.

Na razstavi ne bo grozdja, da o Giu-seppeju niti ne govorimo, vendar je Vidali s trje zvočilo definicijo, da je papirnata osnova tista fiziološka vez, ki pomaga grozdnim jagodam (Ianni-niju, Iodeiceju, Massiniju in Merli-niju), da ne padejo z grozda.

To vsekakor zanimivo teorijo bomo lahko preverili v miljski Beneški hi-ši, kjer bo v soboto, 30. avgusta, ob 19. uri slavnostno odprtje razstave.

Po dolgem velikošmarnem počitniškem mostu Ob izteku dopustov neobičajna gneča v mestu

Trst je včeraj nudil neobičajno sliko mravljišča pred poletno nevihto. Kot mravlje so se ljudje pomikali po ploč-nikih, promet pa je bil dobesedno kao-tičen. Gneča v mestu je zgovorno do-kazovala, da se dopusti iztekajo, da so se ljudje že vrnili v mesto. Mravljišče ni dren, gneče v trgovinah pa so bile v glavnem rezultat dolgega velikoš-marnega »mostu«, ko se je naše mesto dobesedno izpraznilo, in pone-deljkove zapore trgovin. Meščani so torej včeraj šli iz stanovanj po naku-pu, da obnovijo svoje zaloge. Marsi-koga so zvalile poletne razprodaje. Muhastrno vreme pa je odsvetovalo ko-panje. Nič čudnega torej, da je mesto nudilo res neobičajno sliko, kot v pred-prazničnih dneh.

Meščanom pa so se pridružili tudi turisti iz sosednje Istre. Vreme nam-reč ni obetalo nič dobrega, dan je bil torej kot nalašč za poletni »shopping«. Marsikdo pa je bil nemalo presenečen, saj iz navojnic še vedno niso izginili napisi »zaprto zaradi dopusta«. Poja-vili so se tudi prvi jugoslovanski kup-ci, ki so jih v naše mesto zvalile razprodaje.

Ob vsem tem ni odveč ugotovitev, da Trst ne ve izrabiti svoje ugodne le-

ge. V večji meri bi lahko privabljal turiste, ki letujejo v Istri. Nedvomno pa bi bilo treba v to vložiti precej truda in podjetniške domiselnosti. Te pa kot kaže ne poznamo, saj nismo sposobni niti za nekaj ur ustaviti tu-rističnega vala, ki se v poletnih me-secih premika tik našega mesta. Iz lastne izkušnje vemo, da je marsika-teri celo star obiskovalec našega me-sta neobičajno presenečen, ko ga po nakupu pospremimo na potep po me-stu. Trst vidi tedaj v povsem drugi luči, ne več kot nakupovalni turist temveč z očmi človeka, ki se zazre v bogato okrašena pročelja zgradb, ki po ozkih uličicah restavriranega sta-rega mesta spozna nove značilnosti te-ga našega protislovnega mesta.

Še dober teden pa bodo vse te tu-ristične skomine za nami. Vrnili se bomo v naš vsakdanji ritem. Z vre-menom se bodo ubadali le meteorologi, njihove napovedi pa poslušali le kme-tovalci.

Kljub temu pa ne bo odveč, da na-ses spregovorimo še nekaj besed o vremenu. Napovedano poslabšanje, ki je povzročilo zaplete v severni Itali-ji, je nekako obšlo našo pokrajino. Ob-laki še vedno napovedujejo dež, a te-

ga kot kaže noče biti. Temperatura se je le malenkostno znižala, visoki odstotek vlage pa daje občutek, da se pasji dnevi nadaljujejo. Skrajno nestanovitno vreme se bo nadaljevalo tudi danes. Še vedno je nevarnost neviht, kar ne bo razveselilo naše kmetovalce. Sioptične karte namreč ne izključuje-jo možnost neviht v popoldanskih urah. Višinske temperature razlike prav tako ne izključujejo možnosti to-če, ki bi po tako dolgem sušnem ob-dobju zadal hud udarec kmetijskim pridelkom. Trta že žejno čaka osve-žujočega dežja, ne pa toče.

Možda je tudi to naelektreno ozrač-je ob nizkem zračnem pritisku botro-valo včerajšnji mravljiščni gneči v mestu. Pri nas je nekaj povsem obi-čajnega, da pred dežjem in ob dežju postanejo ljudje sitni kot muhe, da se mesto spremeni v pravi prometni čep iz katerega se le počasi izvlečeš.

● Tržaška občinska uprava sporoča, da bo zaradi popravil na vodovodnem omrežju občinsko kopališče v Ul. Paolo Veronese odprto občinstvu šele z jutrišnjim dnem in ne z današnjim, kot je bilo že objavljeno.

Požar nad Ključem prizadel borove mladike

Šele včeraj ob enih ponoči so tržaški gozdarji in prostovoljci zapustili pogorišče v gozdu Bazzoni, na desni strani ceste, ki pelje s Ključa proti Bazovici, kjer je po sedmi uri zvečer izbruhnil silovit požar. Gozdarjem so na pomoč priskočili gasilci z Opčin in prostovoljci. Po dobri uri neumornega gašenja so požar omejili in pogasili plamene. Za gozdarje in prostovoljce pa se je prav tedaj začelo najbolj za-mudno delo bonifike. Pogasiti so mo-rali vse tleče ogorke in budno paziti, da ne bi iz pepela butnil plamen in v trenutku izničil vse trud gašenja.

Ponedeljkov požar je zajel površino 6 hektarov travnika in borovih mla-dik. Alarm so mimoidoči sprožili z nekoliko zamude, kar je nedvomno o-težilo gašenje. To tudi vzbuja sum, da se je požar začel stran od ceste, saj so ga avtomobilisti opazili, šele ko je razplamtel in zajel širšo območje. Vzroki niso še znani, a iz vseh dose-danjih izkušenj je skoraj gotovo, da je bila vmes človeška malomarnost.

Sinoči gorelo pri Obelisku

Ogenj, ki se je sinoči po 20. uri raz-plamtel v borovem gozdičku pri Obelisku, k sreči ni imel hujših posledic, zahvaljujoč hitremu in požrtvovalne-mu posegu tržaških gasilcev. Poklicali so jih iz bližnjega avtocampa, kjer so prvi opazili ognjene zublje, ki so se

hipoma razširili po povsem osušenem gozdu.

V eni uri so gasilci ognjeno stihijo ugnali in Opencem se je polegla skrb. Kljub temu pa je zgorelo kakih tisoč kvadratnih metrov borovega gozda, ki se je vnel približno 100 metrov od ce-ste, na njeni levi strani, od Obeliska proti Opčinam. Razloge požara seveda še raziskujejo, vendar ni izključeno, da ga je povzročil kak neprevidni mi-moidoči z odvzrim cigaretnim o-gorkom.

Tatovi na delu

Večtedenski dopust je v urade trdke akustičnih aparatov Mercury, v Ul. Palestrina 3, privabil tatove, ki so se v osamljeno poslopje prikradli kar po glavnih vhodnih vratih. Po prvih ugotovitvah so neznan obiskovalci iz enega od številnih predalov »dvignili« vsoto pol milijona lir. Tatvino je v nedeljo zjutraj odkrila 22-letna u-radnica Caterina Sandri, bivajoča v Ul. dell'Industria 14, ki je takoj za-tem poklicala agente letечеge oddel-ka, da bi uvedli preiskavo. Že pri v-hodu v urade, kj so v tretjem nad-stropju poslopja, je mlada uradnica odkrila, da nekaj ne gre, ker vrata niso bila zaklenjena z dvema obra-toma ključa kot običajno. Šele po na-tančnejši inventuri bo mogoče ugotovi-ti, če so neznan tatovi iz uradov trdke Mercury odnesli še kaj.

†

Zapustila nas je naša draga

Carla Ravbar vd. Giordani

Pogreb bo danes, 20. t. m., ob 11.45 iz mrtvašnice glavne bolnišnice na prosoško pokopališče.

Žalostno vest sporočajo: sinovi in hčere z družinami ter drugo sorodstvo. Prosek, Trst, 20. avgusta 1986

Ob izgubi

dr. Domenica Rocca

bivšega občinskega svetovalca od 1958 do 1965

izreka iskreno sožalje svojem Občina Trst

Ob izgubi

drage mame Emilije Vre-mec izreka iskreno sožalje svojemu članu upravnega sveta inž. Vladimiru Vremcu Slovensko stalno gledališče.

Ob smrti

dragega očeta izrekajo Gi-ni Cafagna iskreno sožalje uprava in uslužbenci občine Dolina.

Po dveh nepozabnih tednih v naravi

Skavti in skavtinje so se vrnili s taborjenja v Stranjah pri Kamniku s čudovitimi vtisi

Za mnoge predstavlja sen počitnic čas brezdelja in uživanja v soncu ali prijetni senci, zato se velika večina raje odloča za lahkotne počitnice, kot pa za take, ki te hočeš nočes utrudijo, a ki te brezmejno osrečijo in prevzamejo.

Tako bi lahko strnili misli skavtov in skavtinj, ki so se pred kratkim vrnili s taborjenja v Stranjah pri Kamniku. Taborjenje je bilo in bo vedno naporno, a zato tudi nepozabno, taborjenje je izkušnja, ki te omami: v tebi se prepletajo prijateljska čustva do ljudi, s katerimi si 15 dni živel z ramo ob rami. Preveč je v tebi, ob čarobnih trenutkih ob tabornem ognju, občutki moči, ko sam sebe premagaš in prideš na vrh hriba, osebno poglabljanje ob dnevu zbranosti...

Ko je načelnik tabora B Marijan Kravos na predvečer odhoda vprašal skavte in skavtinje, če bodo naslednjega dne radi odšli domov, so v en glas zaupili, da ne. V nekajminutni tišini, ki je navadno sledila večerni misli, so se vsi nekoliko zazrli v poslednje plamene tabornega ognja. Spomin je blisknil nazaj. Trud pri postavljanju tabornih zgradb, ki so sedaj izgorele v tem zadnjem tabornem ognju, ki so mu prisostvovali tudi vaščani. Zakaj toliko truda le za 15 dni? Nato odkrivanje okolja. Po interesnih skupinah so odkrivali svet, ki jih obdaja, tu so spoznali arhitekta Plečnika in njegovo umetnost v stranski cerkvi, drugi so prvič slišali, kaj je to etnologija in se pobliže seznanili z ljudsko kulturo in izročilom. Tretji so postali sociologi in z anketnimi polami naskočili vse mimoidoče. Spet drugi so se šli meteorologe in si uredili meteorološko postajo, naravoslovci so izdelali gozdno pot, nekateri pa so se pozanimali, kako živijo na kmetih, katere izdelke proizvajajo, če jih sami izkoriščajo ali pa jih prodajajo.

Grintovec. Težka je bila in naporna pot navzgor v avgustovskem soncu, a zadoščenje je bilo nato nepopisno.

Kamniško sedlo. Vročina na zadnjem, soncu izpostavljenem delu poti je zaustavljala hojo, kljub temu pa je bil cilj dosežen! In od tod krasen razgled na najlepšo slovensko dolino. Logarska dolina se je pred njimi razdajala

la v vsej svoji lepoti, od Okrešlja dalje do tja, kjer si slutil Solčavo.

Koliko smeha in zabave ob igrah brez meja in zagrizenosti v nogometnem in odbojarskem turnirju in še v tistih srečanjih, ko si se moral preizkusiti z vaškimi mladinci. Dogodovščina je bila tudi velika igra, v kateri si se moral izkazati v prebrisanosti in v lojalnosti, dalje so bile tu skavske spretnosti, kjer si moral pokazati, koliko poznaš večšine, kot so hitro postavljane šotora, prva pomoč, najti pot, ki je označena z različnimi znamenji, prečkanje jarka po vrvi itd.

Duhovni vodja Žarko Škerlj, ki je letos skrbel za duhovno hrano taborečih, je s pomočjo vodstva izpeljal dan zbranosti. Po skupinah so debatirali o splošno družbenih in verskih temah. Mnogokrat slišimo, da so mladi preveč površinski, kljub temu pa najdeš tiste 14- ali 15-letnike, ki bi radi še govorili, ki bi radi izrazili svoje negodovanje do stvari, ki jih srečujejo v vsakdanjem življenju. Pa tudi želja po osebnem napredovanju in rasti ni pozabljena nekeje v skriti skrinji, pač pa tli in brli v srcu večine.

Zadnji dnevi tabora so navadno najbolj vznemirljivi. Na programu so namreč hajke in raidi, to so izleti v dvojce ali v skupini s prenočitvijo na prostem. Mlajši člani pa so prav tako prišli na svoj račun, saj so si izven tabora postavili bivač in si zanimali ogenj, na katerem so si morali skuhati večerjo in naslednje jutro še zajtrk. Kot zanimivost naj povemo, da so si morali ogenj zanetiti z mokrimi drvci, saj je še uro pred bivačom deževalo.

Res je, da se človek v stiski bolje znajde in nasploh mu taka doživetja in pustolovščine mimogrede klešejo značaj.

Na dan pred odhodom so v taboru dobili nepričakovan obisk. Kar naenkrat je vodstvo opazilo, da se tržaški škof Lovrenc Bellomi pogovarja z mlajšimi in da hodi od šotora do šotora. Škof je v slovenščini pozdravil slovenske skavte in skavtinje in jim želel, da bi vztrajali v plemenitih idealih, ki jim jih nudi skavtizem. Mimogrede je tako še spomnil na besede, ki jih je skavtom namenil papež, ki je ravno v tistih dneh obiskal 14 tisoč

taborečih v Piani di Pezza v Abrucih. Takemu skavtskemu shodu pravimo »route«, kar pomeni pot, in spada v tipični skavtski slog medsebojnega spoznavanja in bogatenja. Na poti se človek lažje pogovarja, sodoživlja izkušnje in dogodivščine, pot pa je tudi simbol našega življenja: vije se široka in ozka, strma in položna, na tej poti se skavti in skavtinja trudita za zasebno rast in posredno za napredek družbe.

Tudi tabor v Stranjah je bil postojanka na tej poti, postojanka, ki je važen prispevek k izpolnjevanju Baden-Powellove želje, da bi skavti in skavtinje pustili za sabo nekoliko boljši svet kot so ga našli ob svojem rojstvu. BC

poletne prireditve

MIRAMARSKI PARK
LUČI IN ZVOKI

Jutri, 21. t. m., ob 21. uri in 22.15 v italijanščini.

SESLJAN (Vila Diana) (vhod na poti od Sesljana do morja nasproti cerkvice)
V petek, 22. t. m., ob 20.30: Kabaretni večer s skupino **Karst Brothers**. Predprodaja vstopnic na sedežu ZSKD ali v Tržaški knjigarni (Ul. sv. Frančiška) in na Opčinah v baru pri Valeriji.

V soboto, 23. t. m., ob 20.30: Koncert Salezijanske godbe na pihala.

SV. IVAN
(v parku bivše umobolnice)

V petek, 22. t. m., in v soboto, 23. t. m.: **ZEMLJA BREZ LASTNIKA** - srečanje pesnikov in pisateljev s tržaškimi mladinci.

PROSVETNI DOM OPČINE
V petek, 22. t. m., ob 20. uri okrogla miza **TERITORIJ, KRAJEVNE SKUPNOSTI IN GOSPODARSKI RAZVOJ**

včeraj-danes

Danes, **SREDA, 20. avgusta**
BERNARD

Sonce vzide ob 6.11 in zatone ob 20.06 - Dolžina dneva 13.55 - Luna vzide ob 20.48 in zatone ob 6.33.

Jutri, **ČETRTEK, 21. avgusta**
ZDENKO

PLIMOVANJE DANES: Ob 3.09 najnižje -67 cm, ob 9.58 najvišje 46 cm, ob 15.28 najnižje -23 cm, ob 21.06 najvišje 46 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 28,7 stopinje, zračni tlak 1008 mb ustaljen, veter 12 km na uro severozahodnik, vlaga 69-odstotna, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 25,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Elisa Zago, Manuel Nasti, Vincenzo Guerra, Karin Schlappa, Fabio Orazi, Stefano Donno.

UMRLI SO: 83-letna Giuseppina Buda vd. Stievano, 95-letna Lidia De Pellegrini vd. Zanetti, 73-letna Angela Pockaj vd. Scoria, 75-letna Maria Poret, 85-letna Francesca Viapiana vd. Parma, 83-letni Amleto Del Vecchio, 77-letni Francesco Romanu, 82-letni Romano Illincig, 71-letna Corina Predonzani, 80-letna Amalia Ferrini, 76-letni Giorgio Cutazzo, 86-letna Ultima Simoni vd. Ventoso.

DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 18. do sobote, 23. avgusta 1986

Dnevna služba - 8.30 do 19.30
Ul. Dante 7, Ul. dell'Istria 18, Ul. Alpi Giulie (Altura), Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Mazzinijev drevored 1 (Milje).
OPČINE (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 19.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 6, Ul. Cavana 11, Mazzinijev drevored 1 (Milje).
OPČINE (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu sporoča, da bo odhod avtobusa za izlet v Kumrovec - Klanjec - Dolnja Stubica danes, 20. t. m., ob 7. uri zjutraj iz pred sodnijske palače na Foro Ulpiano. Prostih je še nekaj mest.

čestitke

Danes bo ugasnila svojo 6. svečo **SONJA REBULA**. Da bi bila še naprej tako pridna in vbogljava deklica ji iz srca voščilo mama, očka in vsi, ki jo imajo radi.

SONJA! Ob tvojem rojstnem dnevu ti vošči vse najboljše tvoja sestra Erika.

Danes praznuje rojstni dan **KARIN RAVBAR**. Da bi bila zmeraj tako pridna, zdrava in vesela ji želijo mama, tata in sestra Lorena. Sedaj pa ugan, še kdo te ima rad.

kino

ARISTON - 21.00 **Maccheroni**, kom., It. 1985; r. Ettore Scola; i. Marcello Mastroianni, Jack Lemmon.

LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU - 21.15 **Space Vampirs**, fant., ZDA 1985; r. Tobe Hooper; i. Steve Railsback, Mathilda May.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Mesec srhljivke: **Lo squartatore di New York**, □□

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Un mercoledì da leoni**, dram., ZDA 1982, 100'; r. John Milius; i. Jean-Michael Vincent, William Katt.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Gola, dodici anni dopo**, porn., □□

EDEN - 16.00, 22.00 **Questo fantastico mondo erotico**, porn., □□

EXCELSIOR I - Zaprto do 21. avgusta.

EXCELSIOR II - Zaprto do 21. avgusta.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 **Moonraker Agente 007**, akc., ZDA 1979, 126'; r. Lewis Gilbert; i. Roger Moore, Lois Chiles.

CAPITOL - Danes zaprto. Jutri ob 16.30 **Allan Quatermain e le miniere di Re Salomone**, pust., ZDA 1985, 100'; r. Jack Lee Thompson; i. Richard Chamberlain, Sharon Stone.

FENICE - Zaprto do 21. avgusta.

MIGNON - 17.00, 22.00 **I vicini di casa**, kom., ZDA 1981, 94'; r. John G. Avildsen; i. John Belushi, Dan Aykroyd.

ALCIONE - Zaprto.

LUMIERE FICE - Zaprto do 29. avgusta.

VITTORIO VENETO - Zaprto do 20. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 **Prendimi, toccami, strapazzami, rompimi...**, porn., □□

Preparedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

razstave

V **Sesljanu** na sedežu **Turistične ustanove**: Kamnarska umetniška obrt v Nabrežini - ob 2000-letnici kamnolomov. Razstavljajo: Ivan Ballarini iz Šempolaja, Nino Bon iz Križa, Antonio Mosetti in Milan Pernarčič iz Nabrežine, Albert in Miloš Zidarčič iz Šempolaja.

V **Palaci Costanzi** (Trg Unità) je do konca meseca na ogled zgodovinska razstava **SANJE O VALČKU** - dunajska opereta v Italiji.

Na **Građu sv. Justa** so do 31. t. m. razstavljene **STARINSKE MUČILNE NAPRAVE**.

mali oglasi

PRODAM avto 127, letnik '79, v odličnem stanju. Tel. 228670.

PRODAM 100 l belega vina in 100 l terana. Tel. 227411.

PRODAM ape 150 kub. cm, star 3 leta. Tel. (0481)882020.

CAGIVO ELECTRA 125 prodam po ugodni ceni; dva meseca staro, prevoženih 1.200 km. Informacije po tel. (0481)87711 — v večernih urah.

SE ŽELITE UČITI FRANCOŠČINE? Francozinja, diplomirana v Parizu z izkušnjo večletnega poučevanja jezika v Trstu, nudi pomoč pri prevajanju ter lekcije za vse stopnje, tudi v poletnih mesecih. Tel. 566256.

PRODAM visoko brejo mlado kravo. Tel. od 12. do 14. ure ter od 19. do 21. ure na št. 040/226596.

300.000 lir nagrade dobi najditelj 4 mesecev stare psice rodovnika nemškega ovčarja, temnega kožuha. Na levem uhlju ima tetovirano številko 69034. Zadnjič so jo videli na poti Sovodnje-Peč. Tel. na št. 0481/882317.

DIPLOMIAN ORGANIZATOR dela, smer računalništvo išče zaposlitev v računalniški stroki. Pismene ponudbe na Oglasi oddelku Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro »Računalništvo«.

OSMICO je odprl v Sovodnjah Marko Kovic (Mihelčev). Toči belo in črno vino, na razpolago ima domač prigrizek.

KUPIM knjige za 1. letnik znanstvenega liceja. Tel. 040/228658 ali 228803.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 19. 8. 1986

Ameriški dolar	1.413.—	Japonski jen	8.—
Nemška marka	685.—	Švicarski frank	847.—
Francoski frank	209.—	Avstrijski šiling	97.—
Holandski florint	608.—	Norveška krona	190.—
Belgijski frank	32.—	Švedska krona	201.—
Funt šterling	2.090.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	1.890.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	180.—	Avstralski dolar	810.—
Grška drahma	10.—	Debeli dinar	3,10
Kanadski dolar	1.000.—	Drobni dinar	3,20

BCTKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE Tel.: Sedež 61446 - 68881
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA Agencija Domjo 831-131

Emporio
FIORENTINO

TRST — Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) — Tel. 775741

POPUSTI POPUSTI POPUSTI

NA VSEH ARTIKLIH:

obleke, krila, bluže, halje, nočne srajce

Obv. občini 16.7.86

Tržaški glasbeni september

V Trstu od 1. septembra do 2. oktobra 1986

9. **Lorenzo Baldini** - klavir (*Schubert, Chopin, Liszt, Schumann*)
9. **Črtomir Šiško** - violina in **Igor Lazko** - klavir (*Schubert, Brahms, Čajkovski, Grieg*)
9. **La Cappella Civica di San Giusto** (Zbor sv. Justa) dirigent Marco Sofianopulo, organist Mauro Macri, kontralt Marta Valetič, bas Paolo Albertelli, deklamator Mario Pardini (*Liszt*)
9. **Giuseppe Massaglia** - klavir (*Schubert, Liszt*)
9. **Mauro Macri** - orgle (*Bach, Liszt, Widor, Franck, Sofianopulo, Viozzi*)
9. **Salzburški trio: Lavard Skou Larsen** - violina, **Ramon Jaffé** - violončelo, **Nicola Frisardi** - klavir (*Mozart, Beethoven, Saint-Saens*)
9. **Lucienne Antonini** - orgle (*Nikolai-Liszt, Liszt, Rheinberger, Franck, Duruflè, Messiaen*)
9. **Pihalni kvintet RTV Ljubljana** **Jože Pogačnik** - flauta, **Božo Rogelja** - oboa, **Alojz Zupan** - klarinet, **Jože Falout** - rog, **Jože Banič** - fagot (*Mozart, Klughardt, Milhaud, Barber, Rota*)
9. **Michael Schneider** - orgle (*Proberger, Sweelinck, Bach, Mozart, Schumann, Brahms, Pepping, Kopfreiter*)
10. **Polifonski zbor Claudio Monteverdi** dirigent Orlando Dipiazza, violončelo Federico Riccardi di Netro, orgle Roberto Jaiza (*Mendelssohn Bartholdy, Liszt*)

Koncerti brez oznake bodo v Evangeličansko-luteranski cerkvi (Largo Panfili), tisti z zvezdico pa v Katedrali sv. Justa. Začetek koncertov je predviden ob 20.30, vstop je prost, čeprav omejen na razpoložljiva mesta.

Na pobudo Gorske skupnosti Meduna Cellina

Mednarodno tekmovanje v gozdarski spretnosti

Delo gozdarjev je težavno, bržčas tudi slabo poplačano, zato se zanj odloča vedno manj ljudi, zlasti mladih. Ponekod, tudi v naši deželi, pa se to delo prenaša iz roda v rod in se tako ohranja. V Furlaniji-Juljski krajini se lahko ponašamo z izjemno lepimi gozdovi, z enkratno favno in floro, ki jo krajevne uprave, še posebno po potrebi izpred desetih let skušajo čimbolj ovrednotiti in približati prebivalstvu. V tem duhu se bo odvijalo tudi letošnje mednarodno srečanje gozdarjev, ki bo v pordenonski občini 24. avgusta.

Izkušnje prejšnjih let so pokazale, da se za to srečanje zanimajo številni gozdni delavci iz sosednje Avstrije in Slovenije, ki so na preteklih tekmovanjih odnesli laskave pohvale in nagrade. Tako je srečanje postalo svojevrstna oblika športne rekreacije oziroma tekmovanja. Tradicija bo nadaljevala tudi letos, predvidena pa je udeležba gozdarjev z vseh vetrov. Letošnje tekmovanje je razdeljeno na pet panog, če jih tako lahko imenujemo, s katerimi bo morala vsaka skupina pokazati svojo spretnost, ki bo seveda bogato nagrajena. Pravilnik zahteva le skupinsko udeležbo, vsaka skupina mora šteti tri člane, posamezniki pa ne pridejo v poštev.

Najprej se bodo tekmovalci pomerili v sekanju smolnatega drevesnega debla, katerega premer mora meriti od 14 do 17 cm. Delali bodo z navadnimi sekirami. Točke bo žirija podelila na podlagi porabljenega časa in čimbolj pravilnega preseka debla.

Vsaka naslednja preizkušnja bo seveda nekoliko težja. Pri drugi bo namreč na vrsti motorna žaga, s katero bodo tekmovalci razcepili bukovo deblu in sicer tako, da se ga bosta lotila dva človeka, vsak s svojega konca. Bukove "rezine" bodo morale imeti primerno debelino, najhujša ovira pa pride čisto na koncu, ko se oba tekmovalca srečata. Če jima bo sreča naklonjena, bosta izmenično razpolovila še zadnjo rezino.

Tretja preizkušnja je bolj praktičnega značaja: tekmovalci bodo obrezali vse izrastine in štrleče kline posekanega drevesa. Delo bo moralo potekati sistematično, brez vsakega preskakovanja s klina na klin. Kdor se bo spozabil, bo ob dragocene točke.

Le malo je takih, ki se niso tako ali drugače lotili podiranja kakšnega drevesa. Prav to opravilo zahteva četrta pre-

izkušnja. Na prvi pogled je stvar sicer enostavna, prekaljeni gozdarji pa vedo povedati, da se v njej skriva nešteto drobnih skrivnosti, ki omogočajo natančno opravljeno delo. Na tekmovanju v gozdarski spretnosti bo treba torej res podreti drevo, deblu pa bo moralo zgrmeti natanko na prej določeno mesto. Tu bo pritrjen balonček in če bo ob padcu debla počil, bo pomenilo, da je bilo delo res solidno opravljeno. Prav balonček je namreč dejavnik, ki bo tekmovalcem zagotovil še dodatne točke.

Peta, zadnja preizkušnja se končno oslanja zgolj na telesno moč tekmovalcev, ki bodo morali z navadnim kovinskim kavljem premikati veliko posekano deblu na 30-metrski progi od starta do cilja in nazaj.

Truda torej ne bo manjkalo, zabave verjetno tudi ne, če sodimo po dobrohotnem in družabnem značaju gozdarjev. Za zaključek pa še nasvetek: kdor drva cepi samo za priložnostne kresove, naj ne rine na tekmovanje, kajti bolj slabo bi se odrezal, vsem ostalim pa dobro srečo!

filmi na tv zaslonu

kinoateljce

LONTANO DA DOVE - Od kod daleč, 1983.

Režija: Stefania Casini in Francesca Marciano.

Igrajo: Claudio Amendola, Monica Scattini, Victor Cavallo. RAI 2, v sredo ob 17.00.

Mit Amerike in uspeha, newyorško nočno življenje in mondenost so prizade-li celo generacijo italijanskih mladeničev, ki so odhajali čez ocean, da bi zadovoljili svoje hrepenenje. Tako se je napotil tudi Mario (v filmu Claudio Amendola) v New York, kjer je dobil skupino prijateljev, italijanskih emigrantov in se počasi vključil v ritem metropole. V filmu nastopajo zanimivi liki in posebni karakterji, ki iščejo svojo vlogo in svoj prostor med množico milijonskega mesta. Njihova skupna lastnost pa je bolj ali manj občuteno domotožje in razočaranje, da ni New York tisti biser, kot so si ga zamislili.

UN MATRIMONIO - A Wedding - Poroka, 1978.

Režija: Robert Altman.

Igrajo: Mia Farrow, Vittorio Gassman, Carol Burnett. RAI 2, v sredo ob 21.40.

Altman, osrednji ameriški avtor v 70. letih, je z A Wedding zrežiral duhovito satiro ameriške družbe. V slogu svojega prejšnjega filma Nashville je zbral skupino likov, ki naj bi v glavnih obrisih prikazali lastnosti ameriške družbe. Vse se dogaja v okviru poroke med mladima bogatima družin. Obred postane stičišče raznih osebnosti, ki za uradno fasado prikrivajo gnilo ogrodje.

Kuža z levjim repom

Nemškemu ovčarju na sliki je ime Henny in je čistokrvni kuža z vsemi potrebnimi rekviziti. Da bi mu olajšal poletno trpljenje, ga je njegov lastnik primerno postrigel, tako da njegov rep hudo spominja na levjega. Henny je tako opravljen povzročal preplah po mestnih ulicah, vendar že njegov blag pogled dokazuje, da ne bi nikomur storil nič hudega.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
11.15 Televideo
13.00 Balet: Maratona d'estate
13.30 Dnevnik
13.45 Film: Proibito (dram., USA 1932, r. F. Capra, i. B. Stanwyck, A. Menjou)
15.15 Lutkovna serija: Muppet show
15.45 Nanizanka: Storie di ieri, di oggi, di sempre
16.15 Risanka: Trollkins
17.00 Nanizanka: Sette spose per sette fratelli - Salviamo il passato
17.50 Risanka: Tom Story
18.15 Nadaljevanka: Guerra e pace (7. del)
19.40 Jutrišnji almanah
19.50 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 Nanizanka: Professione pericolo - Dadi e lattuga
21.25 Dokumentarec: Destinazione uomo - Due tracce sulla pista
22.15 Dnevnik
22.25 Športna oddaja: Mercoledì sport
0.15 Dnevnik - zadnje vesti

CANALE 5
8.25 Nanizanke: Mary Tyler Moore, 8.45 Maude, 9.15 Dalle nove alle cinque, 9.40 Alice, 10.00 Una famiglia americana,
11.00 Nadaljevanka: Navy
11.45 Nanizanki Love Boat, 12.40 Lou Grant
13.30 Nadaljevanka: Navy
14.30 Film: I pagliacci (dram., It. 19842, r. G. Fatigati, i. A. Valli, B. Gigli)
16.30 Nanizanke: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Dalle nove alle cinque, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak
20.30 Znanstveni tednik: Big Bang Estate
21.30 Film: Mother Lode - I predatori della vena d'oro (pust., ZDA 1982, r. C. Heston, i. C. Heston, K. Basinger)
23.50 Nanizanki: Sceriffo a New York, 1.20 Ironside

RETEQUATTRO
8.30 Nanizanki: I giorni di Brian, 9.20 Mary Benjamin
10.10 Film: La sorellina (krim., ZDA 1980, r. P.

RAI 2
13.00 Dnevnik
13.15 Nanizanka: Saranno famosi - Concerto
14.10 Zabavna oddaja: L'avventura, vmes risanka Esteban e le misteriose città d'oro in nanizanka Folly Foot
17.00 Film: Lontano da dove (kom., It. 1983, r. S. Casini in F. Marciano, i. C. Amendola, M. Scattini, F. Schipani, S. Casini)
18.30 Športne vesti
18.40 Nanizanka: C'era una volta un samurai - Il cavallo rosso
19.45 Dnevnik
20.20 Športne vesti
20.30 Zabavni spored: Crazy Boat, vodi Ivana Monti
21.30 Dnevnik
21.40 Film: Un matrimonio (kom., ZDA 1978, r. R. Altman, i. M. Farrow, V. Gassman, G. Chaplin)
23.45 Dnevnik - zadnje vesti
23.55 Film: L'ultima chance (dram., It. 1973, r. M. Lucidi, i. F. Testi, U. Andress, E. Wallach, B. Bach)

RAI 3
18.00 Madrid: svetovno prvenstvo v plavanju
19.00 Dnevnik
19.25 Informativna oddaja: Sembra ieri
20.00 Dokumentarec: L'Artico
20.30 Film: L'albergo degli assenti (krim., It. 1938, r. R. Matarazzo, i. P. Barbara)
21.45 Deokumentarec: Delta serie
22.45 Dnevnik
23.10 Dokumentarec: Solo per la musica - Uto Ughi

Iz filma L'albergo degli assenti

RTV Ljubljana
18.15 Poročila
18.20 Spored za otroke: Slovenske ljudske pravljice - O dveh čevljarjih
18.40 Dokumentarna oddaja: Narodni parki - Po reki Tari
19.10 Risanka
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.50 Film tedna: Kot kak moški, francoski film. Film je dobil 6 oskarjev, zgodba sama pa je preprosta: demobilizirani vojak ameriške vojske Jerry Mulligan po vojni ostane v Parizu, kjer se ukvarja s slikarstvom. Spozna bogato Američanko, ki mu pomaga tako, da odkupuje njegove slike. Ima tudi prijatelje, ki ga spremljajo na vsakem koraku, med njimi je tudi prikupna Liza.
21.30 Dnevnik
21.58 TV in radio nocoj in jutri
22.00 Dokumentarec: Spominski center J. B. Tito

TV Koper
17.00 Otroški program
18.00 Nadalj.: Tra l'amore e il potere
18.55 TV Novice
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo na sporedu tudi naslednji prispevki:

TRST — Minister Granelli o znanstveni raziskavi v Trstu

LOCARNO — Nagrada produkciji Videoesta

TRST — Iz razgovora z novim predsednikom tržaških trgovcev Donaggiom, pripravila Vlasta Bernard

OGLEJ — Težave arheološkega muzeja

GORICA — Priprave na odprtje muzeja o komunikaciji

19.30 TVD Stičiče
19.45 Športna rubrika: Body Body
20.30 Film: Ragazza violenta
22.00 Šport: prenos košarkarske tekme Smelt Olimpija-Yomo Benetke
22.10 Nadaljevanka: Un reietto delle isole (3. in zadnji del)
23.00 Madrid: SP v plavanju

Odlomki iz opere Rusalka; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Jazz.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba; 6.05 Danes se spominjamo; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis 8.00 - 13.00 Prenos II. programa Radio Ljubljana; 14.40 Zanimivost - Pesem tedna; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.35 Glasba

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dober dan; 8.00-12.00 Prirčno vaši; 8.15 Flash back; 9.00 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.30 Na prvi strani; 11.40 Poje Lena Biolcati; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Glasbeni program; 15.00 Rubrika; 15.45-19.30 Splash; 16.00 Besede in glasba; 16.15 Edig Galletti; 16.33 Music shop; 17.00 Sestanek s Kompasom; 17.45 Evergreen; 18.00 - 18.30 Pula kliče Koper; 18.45 Nocoj z Leno Biolcati; 19.00 Jazz.

RADIO OPČINE

10.00 Matineja z Alenko; 15.00 Poletni cocktail, vodi Rok; 19.00 Glasba po željah, v studiu Sabina; 21.00 Mixture, vodi Mitja.

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Kratka poročila; 7.20-8.00 Dobro jutro po naše; 8.10 Gledališki glasovi po stezah spominov; 8.40-10.00 Glasbeni almanah; 9.00 Roman v nadaljevanjih: West Aust; 10.10 Koncert: simfonični orkester RTV Ljubljana, vodi Anton Nanut, pianist Francois Joel Thiollier; 11.50-13.00 Glasbeni almanah (2. del); 12.00 Sestanek ob 12.00: S potovanja po Afriki; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Glasbeni almanah; 14.10-17.00 Poletni mozaik: Glasbeni portret Urbana Kodra, 16.00 Beležka; 17.10 Klasični album; 18.00 Literarne podobe; 18.30 Poletni mozaik.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30-8.00 Jutranji spored; 8.05 Počitniško popotovanje od strani do strani; 8.30 Zabavni zvoki; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbe; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25-15.25 Mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio; 18.00 Zborovska glasba; 18.30 S knjižnega trga; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute za ansambel Avsenik; 20.00 Zborovska glasba; 20.35 S slovenskimi interpreti; 21.05

TELEFRIULI

13.00 Film: Avventura d'amore e di guerra (pust., ZDA 1961, r. R. Walsh, i. T. Tyrone)
14.30 Risanka: Hanna & Barbera
15.30 Glasbena oddaja: GTX Music
18.30 Nanizanka: California Fever
19.30 Dnevnik
20.00 Dnevnik v nemškem jeziku
20.40 Film: La felicità non si compra (glas., ZDA 1956, r. M. Curtis, i. G. McRose, D. Dailey)
22.30 Dnevnik
23.00 Nanizanka: The Bold Ones

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Fatti e commenti

11.00 Nanizanke: Sanford and Son, 11.30 Lobo, 12.30 Due onesti fuorilegge, 13.30 T. J. Hooker
14.15 Glasbena oddaja: Deejay Television
15.00 Nanizanka: Fantasi-landia
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Tarzan, Thunderbirds, Holly e Benji, Lo specchio magico
17.55 Nanizanke: La famiglia Addams, 18.15 Star Trek, 19.15 Storie di maghi e di guerrieri
20.00 Risanka: Memole dolce Memole
20.30 Šport: nogomet
0.30 Nanizanka Madigan

EURV TELEPADOVA

13.00 Risanke: Uomo Tigre, Charlotte
14.00 Nadaljevanki: Anche i ricchi piangono, 15.00 Andrea Celeste
15.30 Nanizanka: Missione impossibile
16.30 Nanizanka: Viaggio in fondo al mare
17.30 Risanke: Kimba, 18.00 I predatori del tempo, 18.30 Uomo Tigre, 19.00 Charlotte
19.30 Nanizanki: Mork e Mindy, 20.00 Quattro in amore

Medak, i. P. Bellwood, T. Wass)
11.50 Nanizanka: Switch
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Speedy Buggy, Bino Boy, Banana Splits, Alepnrose
14.15 Nanizanke: Bravo Dick, 14.45 Con affetto Sidney, 15.15 Charleston
15.45 Film: La prima delusione di Toby (kom., ZDA 1983, r. G. Trikonis, i. L. Swit)
17.50 Nanizanke: Mary Benjamin, 18.40 Mai dire si, 19.30 Westgate
20.30 Nadaljevanka: Yellow Rose (8. del)
22.20 Nanizanke: Detective per amore, 23.10 Vicini troppo vicini, 23.40 I Ropers
0.10 Film: Zucchero - Un dolce imbroglio (kom., Fr. 1978, r. J. Rouffio, i. G. Depardieu, M. Piccoli)

ITALIA 1

8.20 Nanizanki: Sanford and Son, 8.45 Daniel Boone
9.45 Film: Il sentiero della violenza (western, ZDA 1958, r. P. Karlson, i. Van Heflin)

Volitve bodo 26. septembra

Priprave na obnovitev skupščin Krajevnih zdravstvenih enot

Petletne izkušnje pri upravi javnega zdravstva na Goriškem prav gotovo niso najbolj pozitivne. Bo z minireformo, ki je bila na vsedržavni ravni sprejeta v začetku leta, v naši deželi pa uvedena šele z ukrepi ob koncu prejšnjega meseca boljše? Ocenio bo mogoče izreči šele čez nekaj mesecev, ko bo nova glavna skupščina KZE polnomočno začela opravljati naloge in ko bo sestavljen tudi novi upravni odbor. Čez dober mesec, točneje 26. septembra, bodo namreč volitve novih članov medobčinske skupščine KZE. Člane skupščine bodo volili vsi občinski svetovalci vseh petindvajsetih občin na Goriškem, vsak svetovalec pa bo ob volitvah lahko oddal največ štiri preferenčne glasove. Pri goriški občini je že bil ustanovljen in tudi odprto volilni urad za predložitev volilnih list strank, oziroma list. Kandidatne liste je treba predložiti do 6. septembra.

Zaenkrat še ni veliko vesti, kako se pri posameznih strankah pripravljajo na prenovo organa, ki naj bi v prihodnjem petletnem obdobju uravnaval (čeprav menda z manjšimi pristojnostmi kakor doslej) delovanje javne zdravstvene službe v pokrajini. Morda je kriva za tako stanje izbira časa za volitve in za pripravo na volitve. Saj je splošno znano, da je v juliju in posebej v avgustu treba računati z zastojem ne samo v gospodarskih dejavnostih, ampak tudi na političnem področju in v krajevnih upravah. Prav skorajšnji iztek roka za predložitev kandidatnih list bo vplival na to, da se bodo priprave na volitve v prihodnjih dneh pospešile.

Prve korake so te dni storili pri KPI, kjer so posamezne sekcije zadolžili, da v doglednem roku evidentirajo možne kandidate. Iz tega seznama bodo potem sestavili končno kandidatno listo. "Cilj, ki ga zasledujemo je, da bi si zagotovili čimbolj kvalificirano predstavništvo, saj bo treba prav v zdravstvu v prihodnje rešiti vrsto nelahkih vprašanj", smo v pogovoru izvedeli od Miria Bolzana, ki je bil član glavne skupščine KZE tudi v zadnji mandatni dobi. Nekaj ljudi bodo zamenjali, za druge pa se obeta potrditev.

Kakšne bodo razmere v zdravstvu bo seveda v mnogočem odvisno od sestave medobčinske skupščine KZE, pa tudi v kolikšni meri bodo splošna politična vprašanja pogojevala razmere v zdravstvu. Obdobje, ki je, upajmo za nami, glede tega ne more biti za vzgled.

V glavni skupščini KZE, ki ji je potekel mandat in ki je bila izvoljena 23. marca 1981 je bilo petdeset mest takole porazdeljenih: KD 20, KPI 16, PSI 5,

PSDI 3, PLI 1, MSI 1, PRI 2, SSk 1. Nova skupščina, ki se bo namesto glavne imenovala medobčinska, ker naj bi imeli glavno besedo prav občinski svetovalci, bo prav tako štela petdeset članov. Ob upoštevanju minireforme pa se bo znižalo število članov upravnega odbora.

Šestina uslužbencev v dopolnilni blagajni

Istočasno z obnovitvijo proizvodnje po kolektivnem dopustu, se v tržiški ladjedelnici obnavlja tudi sindikalna dejavnost, saj ostajajo vsa osnovna vprašanja še naprej odprta. V organiku ladjedelnice je trenutno 3.164 uslužbencev, vendar jih je kar šestina (518) v dopolnilni blagajni. V ponedeljek, 1. septembra bo v tovarni sindikalna skupščina, kjer bodo obravnavali prav vprašanje rotacije. Drugo vprašanje, ki mu je treba čimprej najti odgovor, je nadaljnja usoda ladjedelnice in zagotovitev zadostnega števila naročil. Na tem področju je, kot kaže spet prišlo do zastaja. Osnutek zakona v korist pomorskega gospodarstva je menda obtičal v pristojni komisiji. V začetku septembra pa naj bi se obnovili pogovori z družbo Finmare.

Kako se doslej pozna suša na goriški pokriti tržnici

Cene zaenkrat še držijo, toda...

Pregovor pravi, da prazen žakelj ne stoji pokonci. Vse lepo in prav, toda paziti je treba tudi kaj se v ta žakelj lahko deni! V zimskem času si radi privoščimo okusnejšo in mastnejšo hrano, če je popoprana in odišavljena še toliko boljše! Pozimi radi obilno jemo ne glede na to, če pri tem pridobimo nekaj kilogramov na teži. Saj dandanes moda oblači nas vse v široke in mehke puhovke, v ohlapne puloverje in še širše hlače. Tako je med zimo lahko vitek vsakdo.

Ko pa pokuka na vrata poletje — pomlad smo kar izpustili, saj že več let tega letnega časa ni več v koledarju — je treba odvresti vsa razna pretežka oblačila, treba je pokazati svoje telo. Vsi se naenkrat čutijo predebeli in bi hoteli v najkrajšem času shujšati. Zato vse razne klobase in pečenke nadomestijo zelenjavne jedi in sadni sokovi.

Ne glede na estetiko pa sta zelenjava in sadje življenjsko važni jedi. Zelenjava vsebuje obilico ogljikovih hidratov in beljakovin, poleg tega pa biološko važne soli, okusnine in vitamine. Sadje ima tudi veliko vrednost za zdravje, ker vsebuje mnogo vitaminov in rudnin.

Kako pa je kaj s prodajo sadja in zelenjave? Mesec maj je bil za pridelovalce in prodajalce zelenjave in sadja usoden. Na tisoče ton zelenjave je

bilo treba uničiti zaradi radioaktivnega černobilskega onesnaženja. Po dobrih dveh mesecih pa je še suša priložila svoj lonček. Stopili smo na goriško pokrito tržnico, da bi zvedeli kakšno je stanje danes.

»Trenutno sadja in zelenjave še ne primanjkuje«, nam je povedala Almira Branjnik iz Štandreža, ki že deset let prodaja na goriški pokriti tržnici. »Domače povrtnine je trenutno dovolj, toda če ne bo v kratkem kaj dežja, bodo neizbežno tudi cene poskočile navzgor.« Na tržnici je vsak dan, tudi zdaj, ko smo nekako sredi počitniškega obdobja, zelo živo. Pri nekaterih stojnicah je treba čakati res veliko časa, če hočeš priti na vrsto. Sprehod med stojnicami smo kajpak izkoristili tudi zato, da smo si zabeležili maloprodajne cene sadja in zelenjave. Kar pogledimo v beležnico: domači radič od 5 do 8 tisoč, domači paradižniki po 1600 lir, paprika od 1400 do 2500, ble-da po 2 tisoč, bučke po 800, domače kumarice po 1800. Cene sadja: domače hruške po 1600, grozdje (seveda z juga) od 2400 do 3 tisoč, letošnja jabolka po 2400 ter okusne fige po 3 tisoč lir. Pri ogledovanju raznih stojnic smo opazili tudi lep košek dišečih borovnic. Zmamile so nas in ne glede na brezplačno radioaktivnost smo morali seči kar globoko v žep.

(MČ)

Požar v Dvoru v Števerjanu povzročil več milijonov škode

Včeraj smo pisali o požaru, ki je v noči med nedeljo in ponedeljkom opustošil konjski hlev na Subidi. Nagnadno smo izvedeli, da je isto noč, približno pol ure kasneje, tj. okrog pol-treh, izbruhnil požar tudi v Dvoru v Števerjanu. Vnelo se je pri leseni baraki za gostilno, kjer navadno pečejo piščance in kjer delujejo tudi kioski ob vsakoletnem prvomajskem prazniku.

Ogenj je skozi okno svoje hiše povsem naključno zapazil Roman Juretič in nemudoma telefonsko obvestil Koršiče, ki upravlja gostilno Dvor. Na kraj so kmalu prihiteli tudi gasilci z dvema protipožarnima voziloma, ki kljub naglemu posegu niso mogli preprečiti, da bi ogenj uničil barako in avto, ki je bil ustavljen tam v bližini. Vozilo, fiat 126, je bilo last Alme Krže iz Volčje drage.

Po prvih ocenah - nam je povedal Rudi Koršič - naj bi škoda znašala okrog 5 milijonov lir. Barako nameravajo zgraditi na novo, pred vsako odločitvijo pa morajo še počakati na povratek baronice Tacco, lastnice posestva v Dvoru, ki je na letovanju v tujini.

Odprto ostaja tudi vprašanje vzrokov požara. Možno je, da je vsega kriva žerjavica z raznja, lahko pa bi bili vzroki tudi drugačni. Čudno se mi zdi, da bi požar povzročila žerjavica, saj smo jo kot vsak večer skrbno po-

gasili,« nam je še povedal Koršič. »Nekam sumljivo je po mojem to, da je požar pri nas izbruhnil le kake pol ure kasneje kot na Subidi. Težko verjamem, da gre samo za naključje in se sprašujem, ali ni morda kdo v obeh primerih namerno podtaknil ogenj.«

Obsojeni trije avtomobilski tatiji

Trije tatiji so včeraj ponoči pred hišo v Ul. Manzoni 34 v Gorici ukradli fiat 127, last 35-letne Marise De Marchi. Vožnja z ukradenim avtom pa ni trajala dolgo, saj jih je že okrog štirih ponoči prestregla v Ul. del Carso izvidnica goriške kvesture. Po bežnem pregledu so trojico aretirali in prijavili sodstvu.

Včeraj so se tatiji morali zaradi nočne tatvine zagovarjati na Preturi. Pretor dr. Finazzar Flori je 25-letnega Tomislava Furlana in 24-letnega Valterja Kuštrina, oba sta iz Ajdovščine, ter 25-letnega Valterja Crevellarija iz Idrije, spoznal za krive tatvine in jih obsodil na 4 mesece zapore in 200 tisoč lir globe. Furlanu, ki je vozil avto brez voznškega dovoljenja, je naprtil še dva mesece zapore in 100 tisoč lir globe. Za vse je kazen pogojna in brez vpisa v kazenski list.

Razširitev plinskega omrežja

Družba SNAM je sovodenjsko in nekatere druge občine vprašala za dostavo regulacijskih načrtov. To gradivo nujno potrebujejo za študijo o gradnji plinovoda in o možnosti razširitve plinskega omrežja tudi na območje tistih občin, kjer še ne razpolagajo s tem virom energije.

O gradnji visokotlačnega plinovoda za dobavo alžirskega plina Jugoslaviji je sicer govor že kar nekaj let, vendar je zadeva, kot se zdi, obstala na mrtvi točki. Ta visokotlačni plinovod naj bi prekoratil Sočo pod mostom avtocestnega odcepa ter bi nato tekla vzdolž letališča do državne meje pri Mirnu. Občinska uprava v Sovodnjah je družbi SNAM, preko Konzorcija Cafo, posredovala predlog, naj bi ob načrtovanju upoštevali možnost gradnje plinovoda tudi za civilne potrebe. Na predlog do zdaj še ni odgovora, kljub temu, da je občina že nekajkrat urgirala. Kot posreden odgovor je razumeti pismo SNAM, ki je prispelo te dni in iz katerega bi lahko sklepali, da prvotna hipoteza ni več aktualna. Iz pisma izhaja, da pripravljajo pri družbi SNAM študijo bodisi o vgraditvi plinovoda za povezavo z jugoslovanskim omrežjem, bodisi za razširitev omrežja na italijanskem območju.

Prekinitev proge med Gorico in Tržičem brez posebnih težav za potnike vlakov

Železniški promet skozi Gorico je od ponedeljka, kot smo že poročali, močno okrnjen. Zaradi nujnih in precej obsežnih del v zvezi s podvojitvijo proge pri Zagraju je železnica v tem kraju prekinjena. Vlaki iz Vidma proti Trstu se morajo zato ustaviti v Gorici, v nasprotni smeri pa ustavljajo vlake v Tržiču oz. Redipugliu. Med Gorico in obema omenjenima krajema nadomeščajo potniške vlake avtobusne vožnje, medtem ko je tovorni promet v celoti preusmerjen na druge proge.

Predvidoma se bo prekinitev zavlekla tri tedne, do 6. septembra. Pri Zagraju morajo namreč razširiti krajši tunel, tako da bodo v njem lahko namestili še drugi tir, drugi tunel pa bodo celo odpravili in bo proga po zaključku del potekala skozi globok jarek.

Na goriškem kolodvoru smo se včeraj pozanimali, da bi ugotovili, kolikšne težave povzroča nujna prekinitev potnikom, ki se peljejo skozi Gorico. Na peron je pravkar privozil jutranji direktni vlak iz Vidma. Glas iz zvočnika je potnike obvestil, da morajo izstopiti, ker se bo vožnja do Tržiča

nadaljevala z avtobusom, iz Tržiča proti Trstu pa se bodo spet peljali z vlakom. Potniki (sicer maloštevilni) so disciplinirano izstopili in se vkrcali na dva avtobusa, ki sta le kako minuto po prihodu vlaka že odpeljala proti Tržiču.

»Razen sitnosti, da je treba izstopati z vlaka in presedati v avtobus, ni prekinitev povzročila dodatnih težav,« nam je zagotovil načelnik goriške postaje Vincenzo Colleluori. »Zamude so minimalne, okrog 5 minut, največ pa smo prvi dan zabeležili zamudo 7 minut. To pomeni, da kljub nadomeščanju vlakov na odseku Gorica-Tržič (ali Redipuglia), za nekatere vlake pa kar na celi progi Trst-Videm, mehanizem deluje skoraj brezhibno.«

Posebnih sprememb v urnikih ni, saj avtobusi odhajajo ob uri, ko bi morali odpeljati vlaki. Do sprememb je prišlo samo pri brzovlaku Trst-Videm, ki odpelje iz Gorice ob 17.50, torej kakih 25 minut prej, kot po rednem urniku, ter pri direktnem vlaku Videm-Trst (odhod iz Gorice ob 21.55), ki zaradi daljšega postanka v Tržiču zakasni prihod v Trst za skoraj pol ure.

Število potnikov se zaradi navedenih težav ni bistveno zmanjšalo. Sicer pa so za prekinitev nalašč izbrali to obdobje, ko so še zaprte šole in številna podjetja, tako da je promet že sam po sebi manjši. Prav zato hitijo z deli, tako da bodo - če ne bo kakih zapletov - po prvem tednu septembra vse težave že mimo.

izleti

Doberdobska sekcija VZPI-ANPI priredi 13. in 14. septembra izlet v Zagreb (ogled velesajma), Jasenovac in na Kozaro. Prijave in podrobna pojasnila pri Mili do 31. avgusta.

KD Briški grič iz Števerjana priredi v nedeljo, 7. septembra, izlet na Brione. Vpisujeta Silvan Pittoli in Romano Juretič.

Slovensko planinsko društvo priredi v nedeljo, 31. avgusta, izlet v Karnijo z vzponom na Coglians. Uro odhoda in druge podrobnosti bodo sporočili.

Društvo nadalje obvešča, da bo 5. in 6. septembra delovna akcija za dograditev petega objekta Doma pri Krnskih jezerih. Informacije pri predsedniku društva.

kino

Gorica

VERDI 18.00 - 22.00 »Arancia meccanica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 17.30 - 22.00 »The blues brothers«.

VITTORIA 17.30 - 22.00 »I piloti del sesso«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00 - 21.00 »Baby love - zelena ljubezen«.

DESKLE 19.30 »Dovoljenje za vikend«.

POGREBI

Danes v Gorici ob 9.30 Dario Solinas na glavnem pokopališču, ob 11. uri Mario Comel iz glavne bolnišnice v kapu-cinsko cerkev ter na glavno pokopališče, ob 12.30 Remo Franzot iz glavne bolnišnice v cerkev Sraza Jezusovega in na glavno pokopališče.

Marko Waltritsch

16.

partizansko gospodarstvo na sovodenjskem območju

Kmetje iz teh krajev bi morali razliko 10 lir plačati kot davek Odseku za finance pri Okrajnem izvršnem odboru. Gostilničarji iz krajev, kjer je bila okupatorska vojska, bi morali dati v zameno za vino, kolikor je to mogoče, živež, obutev in oblačila. Za vino prodano na osvobojenem ozemlju, pa je veljala trošarina dveh lir na liter. Očitno pa niso bila ta navodila pozitivno sprejeta na terenu, bilo je najbrž tudi nekaj težav, še zlasti za ceno, ki je bila določena kmetom na zasedenem ozemlju. Zato je v drugem navodilu z dne 17. januarja 1945 bilo napisano, da je prodajna cena vina na zasedenem ozemlju svobodna.

Partizanski gospodarski referenti so kupovali blago tudi v mestu, še zlasti pri grosistih. Zato najdemo v ohranjeni dokumentaciji precej seznamov blaga in tudi potrdil

o plačilu v goriških trgovinah in skladiščih Morassi, Orzan, Bombig, Kerševani, Pais, Rosconi, Larise, Paternolli, itd. 28. februarja 1945 je uspelo nabavljaju Okrajne gospodarske komisije dobiti iz Milana 774 žarnic (bilo jih je sicer 785, nekaj jih je »izginilo« na poti). Od teh so jih dobili v Sovodnje 85.

V mesečnem poročilu za Gabrje v decembru 1944 je predsednik Maček napisal, da so v tem mesecu nabrali v vasi 77.600 lir posojila. Niso pa še utegnili nabrati špeha za vojsko, ker se odbor glede tega še ni dokončno sporazumel z vaščani. »Okupatorji da gredo vsak dan skozi vas. Najbolj nasilni da so kozaki, ki domačinom grozijo da jih bodo vse postrelili in vas sežgali«. Te grožnje so bile v zvezi s kozakom in konjem, ki so ga partizani ujeli nekaj časa pred tem.

Zelo pogosto so bila poročila o delovanju Krajevnega narodnoosvobodilnega odbora v Sovodnjah, ki jih je tajnik Andrej Tomšič - Drejca s potoka, ki je imel ilegalno ime Novograjski, tako se je tudi podpisal pod ta poročila, pošiljal višjemu forumu. Napisana so bila ročno na velikih kvadratnih listih, opremljena z okroglim žigom Odbora Osvobodilne fronte v Sovodnjah. V njih je precej podatkov tudi o godpodarskem delovanju v vasi.

Narodnoosvobodilni odbor se je običajno sestajal ob nedeljah dopoldne po maši, izmenično na domovih odbor-

nikov ter tudi v drugih hišah. Ob koncu skoro vsakega poročila je napisano, da se je seja zaključila ob 12. uri. Večkrat pa so bile seje v večernih urah, še zlasti ko je nanje prišel kak zastopnik višjih forumov. Enkrat je prišel na tak sestanek v Sovodnje tudi France Bevk, ki je bil takrat predsednik Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko Primorje.

Ohranjena so številna poročila, najbrž pa ne vsa, o sestankih KNOO v zadnjih mesecih vojne.

Na seji odbora 3. decembra 1944 so sklenili, da bo KNOO pobiral takso na zaklane prašiče za domačo rabo in sicer 1 liro za vsak kilogram žive teže. Prav tako da bodo pobirali tudi mast, ki jo bodo pošiljali vojski in razdelili tudi med tiste družine v vasi, ki se nahajajo v revščini. Gorkič Jožefi so odobrili mesečno podporo 120 lir; dali so ji tudi enkratno nagrado v znesku 200 lir, potem pa še eno obleko, en par nogavic in eno majico. Lucija Ferfolja je dobila enkratni prispevek 500 lir in nekaj obleke za svoje otroke. Za zimsko pomoč je dobila Ana Pelicon enkratni prispevek 300 lir. Kurirki Stanki Marušič so dali en par čevljev; kurirki Ivanki Cotič pa so dali 800 lir, da si sama nabavi en par čevljev in tudi nekaj obleke. Za dva bolna partizana, ki sta se skrivaj zdravila v vasi, pa so poskrbeli za socialno in zdravniško oskrbo.

SP v Španiji: na turnirju v vaterpolu Jugoslavija in Italija dosegli prvi cilj Nova svetovna rekorda Vzhodnih Nemk

MADRID — Spet dva nova svetovna rekorda in spet po zaslugi vzhodnonemških plavalcev, oba rekorda pa sta padla v štafeti 4 krat sto metrov, v kateri je Vzhodna Nemčija zmagala s časom 3'40"57 (tudi prejšnja znamka 3'43"43 je pripadla NDR). V tej štafeti je novo svetovno znamko na 100 m dosegla še prva plavalca, ki je stopila v vodo, Ottova, ki je potokla že mitični rekord rojakinje Krausove: 100 m je Ottova preplavalna v 54"73 (znamka Krausove 54"79).

Največ zanimanja pa je seveda vladalo za nastop moških na 100 m, kjer je Amerikan Biondi le prišel do svojega prvega zlatega odličja. V tej tekmi so se kar trije tekmovalci istočasno prvič uspeli spustiti pod 50".

Drugo zlato je za ZDA včeraj priborila Mitchellova, ki je zmagala na 100 m hrbtno. Do svojega prvega zlatega odličja pa je prišla Sovjetska

zveza, in sicer po zaslugi Poljanskega.

Največ zadoščenja je Italiji včeraj prinesla ženska štafeta na 4x100 m prosto, ki je s časom 3'52"14 popravila državni rekord, ki je bil postavljen leta 1984 na olimpijskih igrah v Los Angelesu (3'52"89).

Danes bodo plavalci in vaterpolisti počivali, na sporedu pa bodo finalna srečanja v sinhroniziranem plavanju ekipno in kvalifikacije v skokih s stolpa ženske.

REZULTATI

MOŠKI - 200 M HRBTNO: 1. Poljanski (SZ) 1'58"78; 2. Baltrusch (NDR) 2'01"11; 3. Hoffmeister (ZRN) 2'02"42; 100 M PROSTO: 1. Biondi (ZDA) 48"94; 2. Caron (Fr.) 49"73; 3. Jager (ZDA) 49"79.

ŽENSKE - 400 M PROSTO: 1. Friedrich (NDR) 4'07"45; 2. Strauss (NDR) 4'09"16; 3. Hardcastle (VB) 4'09"85; 100 M HRBTNO: 1. Mitchell (ZDA) 1'01"74; 2. Zimmermann (NDR) minuta 2'17"; 3. Sibajeva (SZ) 1'02"25; 4x100 M PROSTO: 1. NDR 3'40"57 (nov svetovni rekord, poleg tega je Kristin Otto s časom 54"73 na prvih

sto metrov postavila nov svetovni rekord); 2. ZDA 3'44"04; 3. Nizozemska 3'46"89; 4. ZRN 3'47"15; 5. Kanada 3'50"53; 6. Švedska 3'51"64; 7. Italija 3'52"14; 8. Švica 3'52"78.

Na turnirju v vaterpolu se je včeraj končal polfinalni del. V skupini A sta se pomerili Italija in Jugoslavija. Zmagala je Jugoslavija z 8:5 (1:0, 1:3, 2:0, 4:2), vendar tekma ni bila posebno borbena, saj je Italija imela že zagotovljen nastop v finalnem delu, Jugoslaviji pa tudi poraz s štirimi zadetki razlike ne bi pre-

prečil poti v finalni del.

Ostali izidi: SZ - ZRN 9:8, ZDA - Francija 6:6, Kuba - Španija 12:11. Lestvici polfinalnih skupin: SKUPINA A: Jugoslavija 5 točk, Italija 4, Kuba 3, Španija 0. SKUPINA B: ZDA 5, SZ 4, ZRN 2, Francija 1.

Jutrišnji spored: Jugoslavija - SZ, Italija - ZDA. Zmagovalca se bosta pomerila za 1., porazenca pa za 3. mesto.

(Na sliki AP: veselje vzhodnonemških plavalcev po pedsinočnji zmagi na 4x200 m prosto)

Tudi Rucli za Stuttgart

RIM — Za bližnje evropsko atletsko prvenstvo v Stuttgartu je bil sklican tudi beneški rojak Giorgio Rucli (400 m ovire), kar je novo priznanje za tega tekmovalca, ki se je na nedavnem italijanskem prvenstvu uvrstil na 2. mesto.

Za italijansko odpravo so bili nadalje sklicani:

MOŠKI:

100-200-4x100 m: Tili, Ullo, Pavoni, Bongiorno, Simionato, Madonia; 400-4x400 m: Ribaud, Zuliani, Sabia, Bongiorno, Pavoni, Petrella; 800 m: Barsotti; 5.000-10.000 m: Cova, Mei, Antibo; 3000 m zapreke: Lambruschini, Panetta; daljina: Evangelisti, Secchi; troskok: Badinelli; disk: Martino; kroglja: Andrei; 110 m ovire: Fontecchio, Tozzi; 400 m ovire: Cosi, Rucli; maraton: Poli, Bordin, Pizzolato; hoja 20 km: M. Damilano, Mattioli, W. Arena; hoja 50 km: M. Damilano, Ducceschi, Bellucci.

ŽENSKE

4x100 m: Angotzi, Mercurio, Ferran, Tarolo, Masullo; 400 m: Campana, Rossi; 4x400 m: Campana, Rossi, Masullo, P. Lombardo, Cirulli; 1500-3000 m: Brunet; 100 m ovire: P. Lombardo; 400 m ovire: Cirulli, Trojer; višina: Simeoni; maraton: Fogli, Marchisio, Moro; 10.000 m: Curatolo.

Kasparov in Karpov danes spet za šahovnico

LONDON — Danes bo v Londonu deveta partija povratnega dvoboja za naslov svetovnega šahovskega prvaka med Kasparovom in Karpovom. Partijo bi morala odigrati že v ponedeljek, vendar je Karpov po porazu v osmi partiji, ko je zašel v časovno stisko in mu je v 31. potezi padla zastavica, prosil za odložitve. Rezultat je trenutno 4,5:3,5 v korist Kasparova.

Hagler - Leonard morda v marcu

NEW YORK — Kaže, da je svetovni boksarski prvak v srednji kategoriji (po poenotenih verzijah WBA, WBC in IBF), Amerikan Marvin Hagler sprejel predlog, da se pomeri z bivšim svetovnim prvakom v veltar in supervelter kategoriji, rojakom Rayem Leonardom. Dvoboj naj bi bil marca. Če bo do njega res prišlo, lahko pričakujemo, da si bosta bokarska razdelila res bajno vsoto.

KOŠARKA: na turnirju Alpe-Adria Dober start Ljubljancanov

LJUBLJANA — V otvoritveni košarkarski tekmi v tekmovalstvu za pokal Alpe-Adria je v Ljubljani gostoval italijanski drugoligaš Benetton. Približno tristo gledalcev je videlo zanesljivo zmago Smelta Olimpije, ki je moštvo iz Trevisa premagala z 89:82 (46:44). Tekmo sta sodila Ljubljancana Jarc in Lindič.

Srečanje ni bilo na visoki ravni, kar je tudi razumljivo, saj se obe moštvi šele pripravljata za prvenstvene boje. Gostje so začeli zelo agresivno, trdo v obrambi in v 13. minuti vodili celo s 13 točkami prednosti. Toda košarkarji Smelta Olimpije so proti koncu prvega polčasa ujeli pravi ritim. Kotnik, Vilfan in Tovorin so natančno zadevali koš tekmecev. Ljubljancanji so dobili prvi polčas za dve točki, v nadaljevanju pa niso popustili, marveč so s taktično uspešno igro onemogočili najnevar-

nejša igralca Benettona, Američana Perryja in Norrisa ter si v drugem polčasu priigrali kar 15 točk prednosti (67:52), ki pa so jo gostje proti koncu tekme zmanjšali.

Koš za Smelt Olimpijo so dosegli: Tovorin 22, Vilfan 21, Kotnik 20, Hauptman 11, Djurišić 9, Todorović 4 in Mičunović 2, pri Benettonu pa so bili najučinkovitejši Perry 18, Marietta 15 ter Norris in Croce po 14.

V drugi tekmi za pokal Alpe-Adria je italijanski prvoligaš Giomo na Reki zanesljivo premagal domači Kvarner s 115:98 (57:53). Najučinkovitejša pri Giomu sta bila jugoslovanska internacionalca Dalipagić (48) in Radovanović (28), pri Kvarnerju pa Piletić (28) in Grgurev (23).

V tretji tekmi za pokal Alpe-Adria so domače Gradine v Pulju premagale ljubljanskega Minerala Slovana s 94:80 (54:44). (B. Kavčič)

MOTOCIKLIZEM: konec sezone pred vrati V nedeljo Misano Adriatico

MISANO ADRIATICO — Italijanski ljubitelji ter poznavalci motociklizma bodo konec tedna deležni pravcate poslastice: v Misano Adriacu je namreč na sporedu sklepna preizkušnja svetovnega motociklističnega prvenstva v razredih 250 in 500 ccm. Navzlic dejstvu, da sta si naslov svetovnega prvaka v obeh kategorijah že pred časom priborila Venezuelec Lavado oziroma Amerikan Lawson, se pa vseeno obeta dokaj zanimiva dirkaška predstava; slednja ugotovitev velja zlasti za politirske bolide, saj bivši svetovni prvak Freddie Spencer napoveduje bojevito vrnitev na dirkalne steze, po dolgotrajni ter nadežni poškodbi kolenskih križnih vezi, kar mu je onemogočilo nastop na letošnjih dosedanjih preizkušnjah.

Nad vse napeto bo tudi v razredih do 80 ter 125 ccm, v katerih se glede

na to, da gre za predzadnjo preizkušnjo, obeta nadvse ogorčen boj. Poslednja dirka bo predvidoma v Hockenheimu konec prihodnjega meseca, dotlej pa bo sestava ožje zasedbe pilotov, ki se bodo potegovali za končno zmago, bržkone že jasen.

Španca Martinez ter Herreros, ki vodita na lestvici v razreda do 80 ccm, z 82 oziroma 77 točkami, se bosta skušala znebiti vztrajnega lanskega svetovnega prvaka Švicarja Dorfingera, ki jima sledi s 65 točkami. Lovorika svetovnega prvaka v razredu do 125 ccm je vrsto let izključna domena italijanskih pilotov, ki bodo tudi tokrat posegli po 51. svetovnem naslovu. Na začasni lestvici vodi Luca Cadalora, ki je doslej zbral 98 točk, bivši prvak Gresini pa s svojimi 89 točkami preži na sleherni nasprotnikovo napako, ki bi mu utegnla pokloniti drugi zaporedni naslov.

Hinault tokrat pred Lemondom

Po 11. etapi kolesarske dirke »Coors Classic«, ki poteka po ZDA, je v vodstvu Francoz Hinault pred Piercejem (ZDA), Andersonom (Avs.) in Lemondom (ZDA). Slednji, ki je svojega kapetana Hinaulta premagal na nedavni dirki po Franciji, zaostaja za 2'47". Italijani so takole uvrščeni: 8. Argentin po 5'22"; 10. Piva 6'26"; 38. Saronni 32'45". Po 5. etapi ženske izvedbe te dirke pa je vrstni red tak: 1. Longo (Fr.); 2. Thompson (ZDA) po 1'55"; 3. Canins (It.) 2'08". (Na sliki AP: zmagovalce 11. etape, Nizozemec Ducrot, na levi drugouvrščeni Italijan Piva in na desni domačin Gulgski, ki je prišel na cilj tretji)

kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti

Črne stave: jutri prizivni proces

RIM — Italijanska nogometna zveza je včeraj sporočila program dela zvezne prizivne komisije, ki bo jutri začela z obravnavo prizivov, ki so jih društva in posamezniki vložili po prvostopenjski obravnavi na procesu o črnih stavah. Obravnava se bo pričela jutri ob 9. uri v hotelu Hilton v Rimu in bo tekla predvidoma od 9. do 13.00 in od 16.00 do 20.00. Prostorov za občinstvo je okrog 300, vendar se bodo zainteresirani morali vsak dan sproti akreditirati.

V nedeljo italijanski nogometni pokal

MILAN — Italijanska nogometna zveza je včeraj sporočila urnik srečanj 1. kola italijanskega pokala. Triestina igra v 4. skupini, kjer je spored naslednji: Milan - Sambene-

dette 20.30; Triestina - Ascoli 20.45, Parma - Barletta 20.30. Udinese igra v 2. skupini, kjer so še Cavese, Internazionale, Bologna, Catanzaro in Catania. Tekma Udinese - Bologna bo ob 20.30.

Švica boljša od Francije

LOUSANNE — V prijateljski nogometni tekmi je sinoči Švica z 2:0 (0:0) odpravila Francijo. Zadetka sta dosegla Hermann in Sutter.

Poraz Udineseja

VIDEM — V prijateljskem nogometnem srečanju je Udinese včeraj s 3:1 (2:0) izgubil proti Portu. Strelci so bili Eloi, Lima Pereira in Futre za goste ter Barbadillo za domačine. Udinese je pokazal veliko vrzeli, tako da trenerja De Sistija čaka še veliko dela.

Spet polemike pri Udineseju

VIDEM — Predsednik Udineseja Lamberto Mazza je včeraj dejal, da

bo Dal Cin odslej le navaden svetovalec in ne pooblaščen svetovalec. Tako Dal Cin ne bo mogel delovati kot zastopnik »Finanziarie Lombarde«, ki ima večino delnic. Mazza je tudi apeliral na navijače, naj množično kupijo abonmaje: »Z dvajset tisoč abonmajev Udinese ne bo nazadovala v B ligo,« je dejal, »ker bomo s to močjo izvajali pritisk na nogometne organe.« Dal Cin pa je s svoje strani odvrnil, da je mimo čas praznih besed in da treba resno pričeti z delom.

Souness izključen

GLASGOW — Škotski nogometaš Souness, ki je zadnji dve sezoni igral pri Sampdoriu (sedaj je spet doma), je bil izključen za tri kola: med tekmo Glasgow Rangers - Hibernian je namreč sprožil splošen pretep, v katerega se je vpleto 21 igralcev (ob strani je ostal le vratar Hiberniana).

Navdušenje za koprski nogomet nič manjše tudi v novi sezoni

Po enoletnem gostovanju Kopra v 2. jugoslovanski ligi, kar je bil izreden uspeh koprškega nogometa, ne glede na klavrn zaključek, ki je bil v največji meri posledica velike neizkušenosti, svoje pa so doprinesli tudi nenogometni elementi, na katere so Koprčani med lanskoletnim prvenstvom javno opozorili na protestnem zborovanju, edinem te vrste v Jugoslaviji, rumeno-modri čez dobrih deset dni ponovno startajo v republiški ligi. Ta bo letos izredno zanimiva, kjer je pričakovati reorganizacijo tekmovalnega sistema, pa tudi sicer ji bodo ton dajali predvsem Integral Olimpija, Slovan, Rudar in seveda tudi Koper, ki vsi glasno razmišljajo o vrhu.

Neuspeh nogometašev Kopra ni vrzel iz tira, kot so nekateri na Obali lokalno obarvani pričakovali, pač pa jih je še bolj združil in še z večjo zagnanostjo korakajo naprej. Potem ko so zapustili 2. ligo, so se Koprčani razšli s trenerjem Pertičem in dokaj časa so računali na Gugolja, ki jim je le obljubil ter zavlačeval z odgovorom, nazadnje pa se je odločil za Olimpijo. Koprčani so se ob mnogih ponudbah odločili za 41-letnega višjega trenerja Dragana Popadića, ambicioznega strokovnjaka, ki je bil odličen nogometaš in je igral tudi

pri Olimpiji, z Beogradom v pokalu UEFA ter v Belgiji, Nizozemski in Turčiji. Uveljavlja se tudi kot trener, saj je med drugim ljubljanski Slovan in Radnički iz Kragujevca popeljal v 2. jugoslovansko ligo.

Koper so zapustili tudi nekateri igralci, predvsem tisti, ki so prišli za 6 mesecev (Petković, Vidaković, Rižner, Milovanović, Tripar, Vitolić in Zupan), vendar je okostje ekipe ostalo. Novi učitelj mu je priključil dva novince, Maglico in Smajlagića ter nekaj najbolj perspektivnih mladincev (Okčić, Dečaj, Poljšak, Galić, Benedetić). V staro jato se je vrnil tudi Hrovatić, ki je pol leta igral v Italiji.

Koprčani so med prvimi pričeli s pripravami. Po enotedenskih treningih v Kopru so se za deset dni preselili v Tolmin, kjer so si nabrali veliko telesne pripravljenosti, kot nam zatrjuje novi trener Popadić, ki je iz-

redno zadovoljen z vzdušjem, ki ga je našel v Kopru. Sam pa si je že med privrženci kaj kmalu nabral velike simpatije. »Moramo biti trezni in pozabiti na 2. ligo. Sedaj smo člani republiške lige in tako se moramo obnašati, sicer se nam to lahko mašuje. Vsa ta privržnost nogometu, ki jo čutim iz dneva v dan pa nas vse v klubu obvezuje, da se z delom dokazemo, čeprav to ne bo lahko, saj bodo proti nam vsi grizli,« opozarja na realnost Popadić.

»Kaj torej obljubljate privržencem rumeno-modrih, ki že nestrpno pričakujejo start in predvsem tekmo z Olimpijo v Ljubljani?«

»Priprave v Tolminu so uspele, in čeprav po dveh odigranih tekmah glede na rezultat nisem zadovoljen, pa me navdaja pogum zaradi odziva gledalcev na tekmi z Orientom (1:2), saj česar podobnega v svoji dolgoletni igralski karieri še nisem

doživel. To je za mene in za vse igralce velika motivacija in obenem še večja obveza, da tem navijačem to privržnost vračamo z rezultati, z dobrimi igrami in z obnašanjem naploh. Glede starta in tekme z Olimpijo za sedaj naj povem le toliko, da v republiški ligi vse ekipe enako cenimo, toda bojimo se ne nobene.«

Igralski kader?

»Smatram, da je kvaliteta vsake ekipe v tem, da ima dovolj dobrih igralcev in to mi v Kopru imamo. Sedaj bomo na treningih uigravali posamezne linije, na prijateljskih tekmah pa to preizkušali in popravljali napake. O standardni enajsterici je še prezgodaj govoriti, čeprav že imam šestnajst igralcev, ki so doslej pokazali največ. Do starta nas čaka namreč še pet preglednih tekem doma ter po ena na Goriškem in Tržaškem.«

V Kopru ne skrivajo želje, da računajo na vrh in to pričakujejo tudi gledalci, čeprav je predsednik kluba Karlo Emeršič pri izjavah zelo oprezen, saj pravi, da bo to več ali manj jasno šele po prvih treh kolid. Zgodilo pa se bo prvič, da se bosta Koper in Olimpija srečala za prvenstvene točke in prav za to srečanje se privrženci rumeno-modrih že pripravljajo. Tisti najbolj zvesti iz Hrvatinov in Ankarana bodo s svojo 400 metrov dolgo klubsko zastavo potovali v Ljubljano s posebnim avtomobilom, mnogi pa z osebnimi avtomobili, a vodstvo kluba organizira tudi poseben vlak.

Zapis o nogometnem Kopru pa ne bi bil popoln, če ne bi omenili še vseh ostalih razvejanih dejavnosti v klubu, o pionirsko mladinskem pogonu, ki se vse bolj uveljavlja v slovenskem prostoru in nogometna zveza Slovenije je že določila, da bo Koper ob Ljubljani in Mariboru tretji mladinski nogometni center Slovenije. Omeniti velja seveda tudi vse boljše pogoje za delo, pa novo tribuno, za okrog 2500 gledalcev, ki te dni že dobiva prve obrise in bo na prvi prvenstveni tekmi 7. septembra letos, ko gostuje v Kopru Ljubljana, že sprejela prve gledalce.

(J. Krefl)

Naši košarkarji so v Repnu opravili prvi letošnji trening Pri Jadranu precej novosti

Po dvomesečnem premoru so se jadranci v ponedeljek zvečer prvič zbrali v repenski telovadnici in opravili prvi trening pod vodstvom novega trenerja Petra Brumna. V Jadranovem taboru je letos kar precej novosti. Ob novem trenerju, ob odhodu Zarottija, je treba omeniti še naslednje: Klavdij Starc bo skoraj gotovo igral za moštvo italijanske armade, ki kot Jadran nastopa v B 2 ligi (v drugi skupini); Ivo Starc letos ne bo branil Jadranovih barv; moštvo sta zapustila tudi Klobas in Vassallo, k Boru pa se je vrnil tudi Peter Furlan, ki je bil na enoletnem posojilu. Od prvotnega ali vsaj starejšega jedra ekipe so bili v ponedeljek prisotni le v sedmih: Marko Ban, Mauro Čuk, Robert Daneu, Štefan Gulič, Marko Lokar, Sandi Rauber in Valter Sosič. Odsoten je bil tudi kapetan Peter Žerjal, ki je trenutno na dopustu v ZDA. Žerjal je ob koncu pretekle sezone izrazil željo, da bi z igranjem prenehal, potem je kazalo, da se je premislil. Vsekakor je v teh dneh Žerjal odsoten, njegovo morebitno ponovno vključitev v moštvo pa bodo obravnavali konec tega meseca, ko se bo vrnil v Trst. V vrstah naše združene ekipe bo od letos nastopal mladi (letnik 1969) Aljoša Terčon. Na prvem treningu je bilo še nekaj mladih košarkarjev, ki bodo v tem prvem delu priprav vadili z jadrancami. Med temi je tudi Kontovelov center Peter Štoka, ki je resen kandidat za prestop v vrste "plavih". Po odhodu Zarottija se je namreč odprlo še eno mesto v vlogi centra in, kot je dejal tudi Brumen, Jadran letos nujno potrebuje še enega centra, ki bi med prvenstvom tudi odigral svoje. Štoka je v tem trenutku verjetno edina primerna rešitev, ob obstoju kroničnem pomanjkanju visokih igralcev. Sedaj bo prestop Štoka odvisen le od sporazuma med Kontovelom in Jadranom.

Seznam košarkarjev, s katerimi Brumen razpolaga v tem uvodnem delu priprav dopolnjujejo še drugi Kontovelov košarkar Damir Starc, borovci

Košarkarji Jadrana in ostali s trenerjem Petrom Brumnom

Fabrizio Korošec, Andrej Pieri in David Pregarc, Bregov košarkar Marko Salvi ter Poletov igralec Štefan Persi.

Prvi mikrociklus treningov bodo jadranci opravili v repenski telovadnici ter na zunanjih površinah v njeni okolici. Jutri zvečer bodo odpotovali v Kranjsko goro, kjer se bodo mudili do torka, 26. t. m. V Kranjski gori bodo naši košarkarji vadili dvakrat dnevno in to izključno telesno pripravo s poudarkom na splošni vzdržljivosti, moči in hitrosti. Po možnosti bodo vadbenemu procesu dodali še enourni vložek individualne tehnike z žogo, v telovadnici. Po drugem mikrociklusu petdnevnih priprav v Kranjski gori bodo Brumnovi izbranci nadaljevali s treningi v Trstu, do pričetka letošnje lige. V tem obdobju bodo "plavi" zaposleni še s tremi tridnevnimi gostovanji: 6. in 7. septembra bodo v Fažani pri Pulju odigrali vrsto prijateljskih srečanj s puljsko Gradino in z drugimi hrvatskimi ligaši; pot jih bo nato, 13. in 14. septembra vodila v Veneto, kjer se bodo v treningu tekma

pomerili z nekaterimi drugoligaši; 19. in 20. septembra pa se bo Jadran udeležil turnirja v Celovcu, na katerem bosta poleg domačega kluba in naših košarkarjev nastopila tudi dva zahodnonemška prvoligaša.

V letošnji sezoni bo Brumnov pomočnik Jure Krečič, ki je v minulih dveh sezonah zagnano in uspešno delal s kadeti Jadrana Farco. Letos pa bo z Brumnom aktivno sodeloval tudi atletski trener Duško Švab, ki bo vse svoje znanje in izkušnje posredoval igralcem za ustrezno fizično pripravo in morebitno izboljšanje osnovne motorike posameznikov. (Cancia)

**PREŽIVITE RAZBURLJIV VEČER
NA HIPODROMU MONTEBELLO**

nocoj ob 20.45

S pripravami na prvenstvo B lige bodo pričele danes

Na startu tudi odbojkarice Mebla

Odbojkarice Mebla z vodstvom med ponedeljkovim sestankom

Na prvem sestanku po poletnem premoru so se v ponedeljek zvečer na stadionu 1. maj ob prisotnosti odbornikov Viteza, Sirce in Grudna zbrale tudi odbojkarice Mebla, ki bodo letos že četrto nastopile v ženskem prvenstvu B lige.

Po lanski masovni vključitvi mladih sil, ni prišlo letos do bistvenih sprememb kar se tiče sestave ekipe. Edino novost, kot smo že poročali, predstavlja povratek v Trst Elizabete Nacinovijeve, ki je v zadnjih treh sezonah igrala s padovskim CUS, eno leto v B

ligi, dve leti pa v A-2 ligi. Nacinovijeva je seveda za ekipo pomembna okrepitev, saj bi lahko zapolnila vrzel, ki je nastala z odhodom Beograščanke Markovičeve. Kot smo že večkrat zapisali je namreč letos odbojcarska zveza prepovedala najemanje tujih igralcev za B ligo in je tako tudi za Meblo odpadla možnost, da se okrepi z igralko iz matične domovine.

Igralke Mebla bodo z uvodnimi treningi pričele že danes, prave priprave na prvenstvo, ki bo startalo s 25. ok-

tobrom, pa se bodo začele v ponedeljek. Dekleta bodo do krstnega nastopa na pokalu Bazoviških žrtev, ki bo 6. in 7. septembra, vadila dvakratdnevno, nato pa samo enkrat, toda skoraj vsak dan, do pričetka prvenstva. Letos so se odpovedali nastopom na tekmovanju za italijanski pokal, ker je uvodni del tekmovanja ponavadi premalo kvaliteten, v nadaljevanju kvalifikacij pa prenaporen, saj je treba na dolga medtedenska gostovanja. Vsekakor bodo končno besedo o tem izrekli šele konec tedna, ko bo vsaj približno znan seznam vpisanih nasprotnikov.

Za navijače pa še novost. Vodstvo si bo prizadevalo, da bo letošnje domače tekme (v Nabrežini) igral Meblo že ob 18. uri, ne pa ob 20.00 kot je bilo doslej. Pogoj je seveda v tem, da bi tudi treninge lahko opravili ob isti uri. Z anticipiranjem urnika domačih tekem računajo, da bi lahko tudi privabili na tribune večje število mlajših navijačev in ljubiteljev odbojke iz mesta in vzhodnega Krasa, za katere je morda Nabrežina nekoliko preveč oddaljena.

obvestilo

PRIMOTOR KLUB
poziva člane, naj se nujno udeležijo sestanka, ki bo v Lonjerju v petek, 22. t. m. ob 20.30. Dnevni red: priprava društvenega praznika.

42. iskanje trenutkov

piše: Igor Škamperle

A v teh letih, ko sva veliko skupaj plezala, sem vseeno spoznal, da ne gre za to, kot sem sam vedno mislil, češ da je za stvarjo, za vsem tem neki globlji smisel, čarobna skrivnost, do katere se je treba dokopati, ampak je smisel v tem, da postane alpinizem odnos, do sebe in do ljudi, do narave. »Ne vem, če gre za to,« mi Bongi odgovarja, »predvsem ne bi rad, da bi nekomu, ki bi me na koncu življenja spraševal, kaj sem bil v tem svojem življenju storil, ne vedel kaj odgovoriti.«

Čas pa gre, v pozibavanju sanj in morda veš, kaj si bil storil, ne veš pa, če je bilo vse skupaj resnično in kako bi bilo, če bi bil morda samo nekoč, nekdanj storil drugače.

BREME VOTLE TIŠINE

Snežilo je vso noč in jutro nam je pokrajino prikazalo pogreznjeno v zimsko romantiko, ki pa je v trenutku splahnela, ko smo morali poprijeti za delo. Nov sneg nam je preko noči podrli kuhinjo in sredi močnega sneženja smo morali postaviti šotor na novo, če smo hoteli imeti zajtrk. Slabo vreme nas skrbi, izgleda, kot bi se jesen že v nekaj dneh prevesila v zimo.

Slabo vreme se nadaljuje, vsi smo v bazi, gora zavita v sive megle sameva. Dan je pust in samotnen, kot so pač turobni in enolični poznojesenski dnevi, ki pa nudijo lahko svojevrsno občutje in razpoloženje. Ždimo v šotorih, vsak se ukvarja sam s sabo, le Lucijanu takšno početje ne gre od rok in v velikem kuhinjskem šotoru čeblija s šerpami in se uči angleščino. Vendar so se šerpe veliko hitreje naučili razne italijanske kulinarne izraze, ki jim jih je Lucijan ob vsakem obroku vztrajno ponavljal.

Naslednji dan preneha snežiti in mračno sivo jutro je polno zimskega vonja. Skozi cefrajoče megle se prikaže stena, vsa zasnežena me spominja na domače prizore gora po obilnem sneženju.

Sredi popoldneva nas s tremi spremljevalci obišče znani francoski alpinist Audoubert, ki se izkaže za zanimivega možakarja. Na trekingu so, ogleduje si tudi greben Anapurne, vendar je mož videti tako droben in majhen, da bi mu nikoli ne pripisal velikih dejanj, ki jih je počenjal v Alpah.

Vreme se nekoliko izboljša, celo sonce posije, zvečer pa spet sneži in dežuje. Živčni smo že, k sreči pa se ponoči zjasni. Jutro, ki ga prinese naslednji dan, pa je polno sonca in bleš-

čeče svetlobe. Kot živali se ga veselimo, potikamo se okrog šotorov, spet smo polni besed, ki imajo en sam smisel, to, da so smešne. Nevedežno bi človek dejal, da so tudi zaradi tega izrečene, zaradi smeha, kar pa ni popolnoma res, oziroma stvar ni tako preprosta. Popoldne smo od sonca že omočeni in zateči se moramo v šotore. Zvečer v kuhinji spet klepetamo, Lucijan nam pove, da smo pravzaprav čudni in nekulturni, ker se delamo norca iz »lahova«. Borut je namreč zavzeto razlagal, kako je bil nekoč slučajno prisoten ob neki specialni pojedini, nekje v Padski nižini, ko je bil tudi sam primoran pokusiti in hvaliti razne vrste pečenih ptičev, žab in močnega mesa. Kajpak je Lucijana motilo predvsem to, da smo se iz tega norčevali.

Prvi odrinejo na hrib Bogdan, Beni, ki je bil vse te dni že na trnih, kot se temu reče, živčen in napet, z njima gre tudi Matevž.

Zvečer poročajo, da je prvi tabor povsem zasut s snegom, skoraj meter novega snega je. Med gore se plazi zima, to je opaziti tudi v bazi, travnata pobočja so zasnežena. Naslednji dan odnesejo tovor na enko Lucijan, Nuru in Nima, nato pride vrsta tudi na nas, zadnje tri. Že zgodaj, ko dan še ni povsem zazorel, se z Borutom in Andrejem odpravimo gor, na hrib. Pri zori so veličastni, vrhovi prebadajo modro, skoraj črno nebo. Na enki nas Lucijan pričaka s toplim čajem, nato se lotimo dela, na novo je potrebno skopati prostor, urediti šotor. Ko sonce zaide, v trenutku pritisne hud mraz. Zavlečemo se v spalne vreče.

Kot običajno, zjutraj začne Borut prvi rogoviliti. Z muko se spravim iz tople vreče, Zambu, šerpa, ki je včeraj prišel z nami gor, pa pravi, da je sanjal nekaj takega, da se mu bo gotovo nekaj naredilo, kakšna nesreča, če gre danes kam na pot. Tako po njihovih običajih. Sanjal je, da je bil oblečen v poročno obleko.

Prebrisani so ti fantje in ko zapustimo tabor, jo pobriše v dolino.

Tudi na dvojki nas čaka veliko dela, čeprav so glavno delo opravili že Matevž, Bogdan in Beni. Najbolj pa so se namučili, da so zgazili od prvega do drugega tabora. Iz doline se medtem priplazijo megle, rahlo sneži. Fantje so popoldne tu, pritrdili so vrvi do sedla. Odlično, naporno delo! Izmučeni so, mokri in preznjeni, sesto-pajo z Lucijanom na enko in v bazo. Zvečer se zjasni, Andrej in Borut nista zgovorna, brkljata in pripravljata opremo.

Sveta gora Mačapučri (Machapuchare)

Telovadnice in igrišča v stvarnosti šolske zamejske telesne vzgoje

Nižje srednje šole: v okolici bolje kot v mestu

Nadaljujemo s pregledom stanja športnih objektov v naši šolski telesnokulturni stvarnosti

Učiteljske A. M. Slomšek, ki združuje v 7 razredih okrog 120 dijakin in dijakov, ima boljše pogoje za pouk telesne vzgoje. Gostuje sicer v telovadnici, ki jo mora deliti tudi z nižjo srednjo šolo ter slovensko in italijansko osnovno šolo in vrtcem, vendar pa ta objekt v glavnem izpolnjuje zahteve šolskega pouka, čeprav zaradi nizkega stropa ne dopušča regularnih odbojcarskih in košarkarskih tekem. Pred šolskim poslopjem je tudi igrišče na prostem, ki je v lepem vremenu lahko dobro dopolnilo pri vadbi telesne vzgoje, čeprav nima v svojem sklopu naprav za atletiko, kar je velika škoda.

Največjo težavo predstavlja na učiteljsku uskladitev urnikov z ostalimi uporabniki telovadnice, kar tudi do določene mere onemogoča tako sestava urnika, ki bi v celoti odgovarjal pe-

dagoškim načelom vadbe tega predmeta. Število učnih ur telovadbe na tej šoli je 11.

Tretja naša višja šola J. Stefan v tem sestavku »zasluži« le nekaj vrst: telovadnice namreč sploh nima in tudi ne igrišča na odprtem. Okrog 170 dijakov iz 15 razredov, ki imajo tedensko od 20 do 24 ur pouka (odvisno od vpisa) je tako v celoti odvisno od Borovega športnega centra, kjer ima pouk telovadbe in do koder je tudi razmeroma dokaj daleč, tako da gre precej časa, namenjenega pouku tega predmeta, v izgubo zaradi poti, ki jo morajo dijaki opraviti do stadiona »1. maj«.

Naj dodamo, da imajo tudi višje šole v Trstu na razpolago atletski stadion na Kolonji (skupno z italijanskimi), kot tudi možnost obiskovanja bazena, toda zaradi oddaljenosti šolskih sedežev od teh objektov ni možnosti za uporabo v okviru rednega ne prideta v poštev.

Stanje na področju objektov za šolsko telesno vzgojo slovenskih višjih

srednjih šol v Trstu je — z izjemo učiteljskega — torej dokaj slabo, če ne celo zelo, zelo slabo. Trenutno tudi ni na vidiku nič, kar bi dopuščalo upanje, da se bo v doglednem času kaj izboljšalo. —boj—

II.

Tudi naše srednje šole so se prisiljene soočiti z običajnim vprašanjem vadenih prostorov in s pomanjkanjem slednjih. Še zlasti za samo mestno središče velja ugotovitev, da so poslopja večidel postarna in s telesnovzgojnega gledišča povsem neuporabna. Bivša kostnica predstavlja nezdrav ter navsezadnje tudi nekoliko neokusen okvir, v katerem so se v skrajno prašnem vzdušju prisiljeni »telesnokulturno« udeleževati šentjakovski dijaki. Izpostavljeni grelci nekako »jamčijo« za vsakovrstne, tudi hujše, poškodbe, ki jih v teku slehernega šolskega leta nikakor na pogre-

šajo. Povsem neustrezni ter maloštevilni vadbni pripomočki predstavljajo drugo pomanjkljivost šentjakovske »klete«. Takih vadenih pogojev je deležnih kakih 140 dijakov in dijakin, ki so si telovadnico prisiljeni deliti s tamkajšnjo osnovno šolo. Šolsko skrbništvo je privolilo dodeliti srednji šoli vsega 16 ur razpolaganja z vadenimi prostori tedensko.

Telovadnica srednje šole Brunner zadošča vadenim zahtevam rojanskih italijanskih ter slovenskih osnovnih in srednjih šol. Tudi v navedenem primeru pa gre izraz »telovadnica« bržkone nekoliko točneje opredeliti: mišljena sta dva prostora, katerih večji ni primeren niti za prijateljsko odbojcarsko srečanje, o manjšem pa bi dejali, da gre za izpraznjeno učilnico pravokotne oblike, ki jo je nadebudni italijanski ravnatelj kanil nameniti telesni vzgoji svojih malčkov. Otroci pa si ob primernem vremenu lahko privoščijo

razgrajanja na odkritem, dokaj skrbno opremljenem igrišču. Slovenski srednješolci se zaenkrat zadovoljujejo z osmimi urami telesne vzgoje tedensko.

Srednja šola Sv. Cirila in Metoda razpolaga z zadovoljivo opremljeno telovadnico, tudi razsežnosti omogočajo dokaj sproščeno udeleževanje petindvajset članskim skupinam dijakov. Ko smo pa vendarle odpravili prostorsko stisko, se ponovno nahajamo pred nepremostljivimi težavami časovnega značaja; svetoivanski srednješolci si telovadnico delijo z dijakinjami učiteljskega ter z italijanskima osnovno šolo in vrtcem in nenazadnje tudi s slovenskimi osnovnošolci.

Prostrana cementna ploščad lahko le delno nadomešča telovadnico, saj je dijakom dostopna zgolj ob primernem vremenu, poleg tega, pa ne moremo mimo ugotovitve, da je oprema nad vse potrebna vestnejšega vzdrževanja. (P. V.)

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70.- din, naročnina za zasebne mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

20. avgusta 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Nezakonite operacije posredno spodbujajo celo upniki sami Beg kapitalov iz Latinske Amerike samo še pogloblja krizo zadolženih

NEW YORK — Iz obupno zadolženih latinskoameriških držav se v ameriške in švicarske banke steka že na stotine milijonov dolarjev, ki jih previdni in splašeni varčevalci, od vladnih funkcionarjev pa do skromnejših trgovcev, skušajo rešiti pred inflacijo. Temu velikanskemu begu kapitalov botrujejo poleg nenehne dražitve domačih valut še politična nestabilnost, korupcija in negativne gospodarske napovedi.

»Kdor se hoče uspešno zoperstaviti nenadzorovani inflaciji, ta si nakupi ameriške dolarje«, pravi bivši argentinski finančni minister in funkcionar Svetovne banke za Južno Ameriko Adalbert Krieger Vasena. Primer: leta 1980 si položil v banko za 1.000 ameriških dolarjev argentinskih pezov; če je to bila argentinska banka, znaša danes vrednost položene vsote komaj 125 dolarjev, če pa gre za ameriško banko, je danes vrednost vložnega denarja še enkrat večja.

Beg kapitalov je obenem vzrok in učinek zadolžitve. Varčevalci iz Južne Amerike, ki pošiljajo prihranke na tuje, svojim domovinom samo odvzemajo sredstva, s katerimi bi lahko razvijale industrijo in odplačevale dolge. Ves latinskoameriški dolg nasproti

inozemskim vladam, bankam in finančnim organizmom znaša zdaj skoraj 370 milijard dolarjev.

Takšni ljudje torej povzročajo nadaljnji gospodarski propad držav, ki jim pripadajo, in odvrčajo tuje investitorje od nalaganja svežih kapitalov v Latinski Ameriki. V letih 1976—1985 je iz 10 južnoameriških držav ilegalno prišlo 123 milijard dolarjev, kolikor jih je bilo potrebnih za polovično skrče-

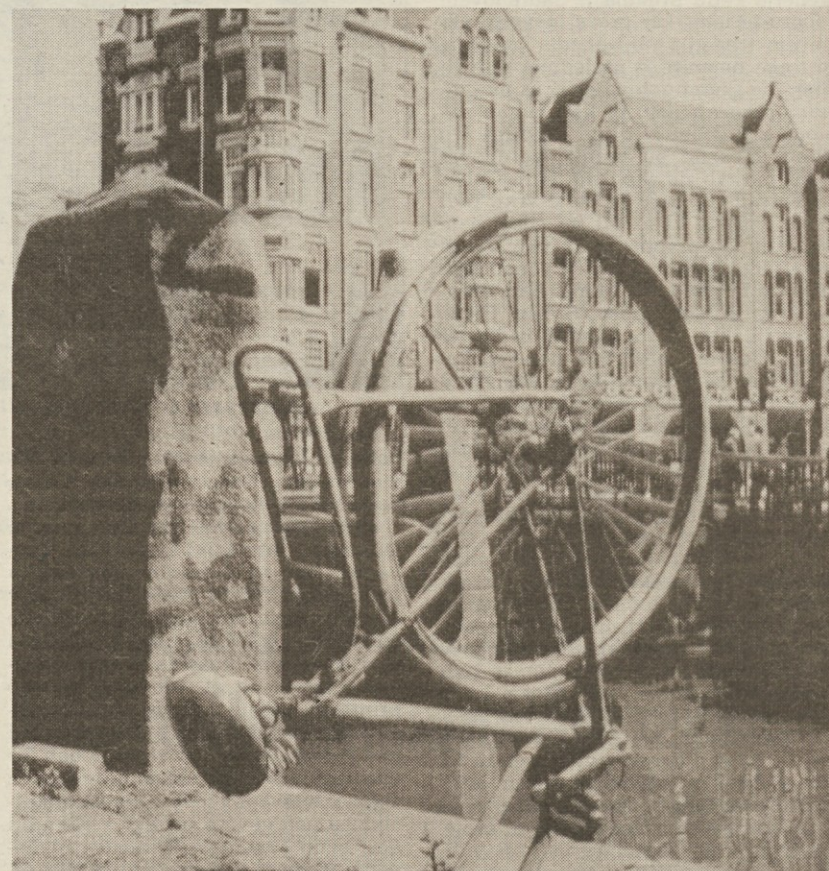
nje tedanjih dolgov — 270 milijard dolarjev. Ko bi ta denar vložili v notranji razvoj, bi danes dolg Argentine znašal 1 milijardo dolarjev in ne 50 milijard, dolg Mehike pa 12 namesto 97 milijard, a Venezuela bi namesto namesto sedanjega dolga 31 milijard dolarjev imela celo prebitok. Toda beg kapitalov posredno spodbujajo same banke upnice in tako »po privatni poti« dobi- jo nazaj nekaj tistega, česar po uradni poti ne morejo...

Kamele kot prevozno sredstvo

ISLAMABAD — Bodočnost pakistanskega sistema prevozov je še vedno vezana na kamele. Kljub novim prevoznim sistemom, kljub sodobnim tehnologijam, ostaja kamela, ki lahko preživi tedne v puščavi, glavno prevozno sredstvo na tem območju Azije. V svoji raziskavi o tem vprašanju, ki jo je naslovil »Ekonomija kameljega prevoza v Pakistanu« trdi Alan Heston z univerze v Pennsylvaniji, da je tovrstni prevoz, ne samo blagovni temveč tudi osebni, v stalnem porastu.

Trenutno je v Pakistanu približno 700 tisoč kamel, medtem ko jih je bilo leta 1956 komaj 460 tisoč. Osnovna ugotovitev pri tem je, da nudi kamela svojemu lastniku zelo dober zaslužek, ki ga drugo prevozno sredstvo in tu gre v prvi vrsti za terenska vozila, saj so ceste v dokaj slabem stanju, ne more zagotoviti. Nakup avta je veliko finančno breme, ki ga je zelo težko amortizirati, medtem ko v Pakistanu lahko kupite dobro kamelo za 750 tisoč lir, to vsoto pa Pakistanec lahko privarčuje v nekaj mesecih.

Amsterdamska kolesa

Čeprav Nizozemska slovi po rodovitnih tleh, pa kolesa le ne rastejo iz zemlje, kot bi bilo videti na posnetku, temveč so prednje kolo tega kolesa zakopali in je postalo neke vrste skulptura (Telefoto AP)

Na tisočake...urejevat mejo

Kitajski vojaki so se dvignili visoko v hribe, koder redko hodi človeška noga. Urediti morajo stebre, ki določajo mejo s Pakistanom (Telefoto AP)

Američani se postijo

WASHINGTON — Vsak tretji Amerikanec se posti. Na podlagi raziskave, ki jo je v zadnjem času opravila Calorie Control Council, so se namreč dokopali do spoznanja, da 65 milijonov Amerikancev, okoli 37 odstotkov odraslega prebivalstva, strogo pazi, kako se hrani. Pri tem jih ne vodi skrb, da bi bili čimbolj telesno trenirani, ampak da se ne bi zdebili.

Raziskava je pokazala, da se kar 81 odstotkov Amerikancev hoče znebiti odvečnih kilogramov z odpovedovanjem kaloričnih jedi kot so čokolada, sladkor in maščobe. Poleg teh jih je 78,5 odstotka, ki hočejo ta cilj doseči z vsakodnevnim napornim vežbanjem, zlasti z joggingom, body buildingom, savno in aerobiko, s početjem torej, ki ga ponuja propaganda in po kateri državljani ZDA pridno plešejo.

Samo po 31 odstotkov se odpoveduje enemu obroku na dan. Težave s težo imajo največini državljani v starosti med 35 in 49 leti.

Malo pa je takšnih, ki bi se zatekli k dietologu. Povečini se ravna po lastnih izkušnjah, po dobri, zdravi pameti ali pa po navodilih prijateljev in znancev.

Tisti, ki so se odpovedali močni hrani in hkrati niso skrbeli za telesno kondicijo, so se znašli pred velikimi težavami, da se ne bi vrnili na staro težo.

Šole se niso podražile

WASHINGTON — Povprečno potroši ameriška družina za univerzitetni študij svojega otroka toliko kot pred deseti leti. V nasprotju z dokaj razširjenim mnenjem, se šolanje v javnih in zasebnih šolah v sorazmerju z družinskimi prihodki ni podražilo. Ugotovitev objavlja American Enterprise Institute.

Raziskava je pokazala, da je v letu 1986 ameriška družina, ki je imela svojega otroka na javni univerzi, potrošila zanj 4.156 dolarjev, kar je 10,7 odstotka njenih prihodkov, nič več in nič manj kot v letih 1973 in 1974.

Isto velja za zasebne univerze, ki so s svojimi 11 tisoč dolarji bremenile povprečni družinski proračun z 28,6 odstotka, medtem ko je ta odstotek pred 12 leti znašal 23,4. Samo zelo majhno število izbranih univerz je povečalo svoje stroške in je lani doseglo celo 14.700 dolarjev, 39,5 odstotka dohodka povprečne družine; pred dvajsetimi leti pa 29,3 odstotka.

Po besedah Terryja Hartleja, predstavnika American Enterprise Institute, je razloge za dejansko stabilnost med stroški za univerzitetni študij in družinskimi prihodki iskati v naraščanju družinskih prihodkov v zadnjih desetih letih, celo do takšne mere, da so družine zmogle plačevati višje izobraževalne stroške.

Italijani so tradicionalisti

RIM — Kljub velikim prizadevanjem bank, da bi posodobili in racionalizirali bančno poslovanje, so se navade Italijanov na tem področju kaj malo spremenile: Italijani še vedno najraje plačujejo z gotovino in so dokaj nezaupljivi do čekov ali kreditnih kartic.

O tem govori CENSIS v svoji anketi o družbenem položaju v Italiji. Po teh podatkih ima samo 12,9 odstotka Italijanov čekovno knjižico, čeprav se je varčevanje v zadnjih letih še okrepilo, poprečno pa podpišejo lastniki tekočih računov po 2 čeka na mesec.

Nič boljši ni položaj na področju kreditnih kartic, s katerimi razpolaga 5,3 odstotka prebivalcev. Drugače je s karticami »bancomat« prav zato, ker je z njimi mogoče priti do denarja v gotovini: take kartice ima kar 14,7 odst. lastnikov tekočih računov. V letu dni, od 1984. do 1985. se je število operacij z bancomatom povečalo za 156 odst.

Delček Arabije v Londonu

Le kaj bi bila londonska razstava »Riad včeraj in danes« brez kamel (Telefoto AP)

Je v teku pospešena biološka oborožitev?

WASHINGTON — Kaže, da ZDA nameravajo okrepiti svojo biološko oborožitev. Tako vsaj izhaja iz izjav ameriškega poslanca Douglasa Feitha, ki je tudi asistent za razorožitvena vprašanja pri ameriškem obrambnem ministrstvu. »Sovjetsko izpopolnjevanje in preizkušanje biološkega orožja sta prepričali Pentagon«, je dejal Feith, »da poveča svoje raziskave na tem področju. Pred desetimi leti je predsednik Nixon prekinil preizkušanje novega tovrstnega orožja, toda zdaj je povsem jasno, da gre za orožje strateškega pomena.«

Douglas Feith je med drugim povedal, da so zdaj tako v SZ kot v ZDA na delu pravi »ustvarjalci« mikroorganizmov za vojaško uporabo. Povedal je tudi, da bo v primeru uspešnega zaključka sedanjih raziskav mogoče izdelati takšno orožje, ki bo lahko povsem nadomestilo jedrske arzenale.

Teh in podobnih izjav ni Bela hiša ne potrdila ne zanikala, vendar kaže, da so precej pretirane, vsaj sodeč po mnenjih, ki so jih izrazili nekateri priznani izvedenci.

Nobelovec za biologijo Howard Tamin je npr. povedal, da je izredno težko »ustvariti« nove agente okužb. »Že dolga leta skušamo ustvariti nove vrste virusov«, je dejal, »a ne uspemo. Mogoče so naši kolegi pri obrambnem ministrstvu uspešnejši, čeprav bi si dovolil o tem resno dvomiti.« Podobno mnenje je izrekel molekularni biolog Matthew Meselson s Harvardske univerze. »Govorice o novih bioloških elementih, ki naj bi jih ustvarjali v laboratorijih«, je povedal, »ne morejo ustrezati resničnosti. Kdor se kaj razume na te raziskave, prav dobro ve, da gre za prazne trditve.«

Upajmo, da se Douglas Feith moti.

Kmečka vojna

Riše:
Ž. LORDANIČ

38.

OKOLI DEVETIH DOPOLDAN, 9. FEBRUARJA 1573, SO ZAGRMELI BOBNI VELIKE PEHOTE IZZA STUBIŠKIH GRČEV.

SILNA VOJSKA SE JE Približevala lipornim kmetom...

...KI SO ČAKALI, PRIPRAVLJENI NA BOJ.

